

BIBLICKÉ ÚKOLY

3. čtvrtletí 1976

ČINORODÁ VÍRA

Ú V O D

První a druhá epištola Timoteovi a epištola Titovi jsou z těch několika málo novozákonních spisů, které dokazují, jak jedna generace odevzdává křesťanské svědectví generaci další. Jiné novozákonné spisy, jako epištoly k Římanům a Galatským, zdůrazňují obsah křesťanské teologie a její mravní význam. Písmo však jen málokde mluví o povaze a problémech zvěstování evangelia.

Co bychom dnes ve 20. století věděli o podstatě křesťanství, kdyby jeho jedinečnost spočívala jedinečně ve zvláštním výkladu Boží existence nebo lidské přirozenosti? Kdyby křesťanství bylo pouze naučným předmětem, který lze zvládnout tak jako zákony elektřiny nebo matematiky, pak by se dnes o ně zajímali pouze studenti starověkých dějin. Křesťanství je víc než jen nějaká rozumová víra v jedinečné teologické nauky; křesťanství je novou cestou života, kterou umožnil osobní zásah samotného Boha do lidských záležitostí.

Studium dopisů, které jsou adresovány Timoteovi a Titovi, nebylo nikdy aktuálnější nežli dnes. Žijeme v době, kdy má být dokonáno dílo Boží, které kdysi dávno kromě jiných apoštolů

začal rozšiřovat slavně apoštol Pavel a jeho spolupracovníci. Slavný druhý příchod Pána Ježíše, o němž tak přesvědčivě kázali, je již dlouho očekáván. Řešení naléhavých problémů nedokončeného díla a oddalovaného adventu lze pozorovat z vážného zájmu o opravdovou evangelizaci, která proniká těmito třemi dopisy. Mají nám být v tomto čtvrtletí poučným zdrojem. Dříve nežli začneme studovat tyto spisy verš za veršem, bylo by dobré přečíst si je celé jednou nebo i vícekrát, a to velice poslouží k pochopení poselství jednotlivých dopisů.

Dva mužové víry

Zákl. verš: 2 Tim 1,5; Tit 1,4

V mladém Timoteovi a Titovi nalézáme vzor víry, který mohou dnes bezpečně napodobit mladí i staří. Před 2000 lety nebylo snadné přiznat se k Pánu Ježíši. Takové přiznání bylo nejen terčem posměchu, ale také ohrožením života. Přes všechno nebezpečí vlastnili tito dva mužové oporu, kterou potřeboval i sám veliký muž víry v křesťanstvu, Pavel, když šířil símě pravdy ve dvou světadílech. Pavel nakonec umírá v důvěře, že pochodeň víry jasně zasvítí v životech druhé generace křesťanů, jakými byli jeho dva mladí přátelé. Byli důkazem toho, že pravá víra překlene generační rozdíl a udrží při životě křesťanství, i kdyby zemřeli jeho průkopníci.

1. Timoteus se setkává s Pavlem

Za jakých okolností se Timoteus poprvé setkal s Pavlem? Sk 16,1

Timoteus, obyvatel Lystry, pravděpodobně viděl, jak obyvatelé tohoto města nemilosrdně Pavla kamenovali a vláčeli ho ulicemi v průběhu jeho první misijní cesty. Mladý Timoteus však před svými spoluobčany necouvl, ale hlásil se ke zkrvavenému tělu svého duchovního vůdce.

Během tří let, které byly mezi první a druhou Pavlovou návštěvou v Lystře, stala se pro Timotea křesťanská víra záležitostí jeho osobní zkušenosti. Poznal Pána, jehož Pavel zvěstoval. Pavel nedal Timoteovi ke čtení nějaký novo-zákonní spis, vždyť ještě žádný nebyl napsán. Timoteova víra byla založena na starozákonní zvěsti a na osobním svědectví cestujícího kazatele, který učil, že Bůh se v Je-

žiji Kristu stal člověkem a že tento Ježíš žije věčně a svým Duchem zmocňuje a vede k důstojnosti všechny lidi.

Naše svědectví o Kristově věrnosti je nebem určený způsob, jak zvěstovat Krista světu. Musíme uznávat jeho milost, kterou ohlásili svatí mužové ve starých dobách, nejúčinnější je však svědectví, které pochází z naší vlastní zkušenosti. Jsme svědky, Božími, když v sobě objevujeme působení božské moci.

2. Timoteův rodinný život

Jak byla rozdělena rodina, v níž Timoteus vyrůstal? Sk 16,1; 2 Tim 1,5

Timoteus vyrůstal v nábožensky rozdělené domácnosti. Nevíme, zda jeho otec se vůbec někdy stal křesťanem. Můžeme předpokládat, že rodinný život nebyl zcela klidný, třebaže ostatní podmínky byly dobré.

Timoteova zkušenost je nadějí a povzbuzením pro všechny, kteří žijí v podobně rozdělené domácnosti — ať jsou již křesťany rodiče nebo děti. Pochvalu si zasluhují zbožné ženy Loida a Eunika. Věděly, jak Timotea seznamovat s Ježíšem již v jeho dětství a později i v dospívání, aby si mladá mysl oblékla Spasitele a neodcizovala se mu.

Co se mohou také dnešní mladí lidé naučit z Timoteova života v rodině? 2 Tim 3,15

Od dětství znal Písmo. Zbožnost, kterou viděl ve svém domově, byla opravdová a hluboká. Víra jeho matky i babičky v posvátné výroky Písma mu neustále připomínala požehnání z konání Boží vůle. Boží slovo bylo pravidlem, jímž tyto dvě zbožné ženy Timotea usměřňovaly. Duchovní moc naučení, která od nich přijal, zachovala nejen čistotu jeho řeči, ale uchránila jej také před zlými vlivy okolí. Jeho domácí učitelky spolupracovaly s Bohem a připravovaly jej pro odpovědný úkol.

3. Timoteův charakter

Jaká pověst předcházela Timotea? Sk 16,2

Pavla při jeho druhé návštěvě v Lystře povzbudila neochvějnost mladé církve a zvláště duchovní vzrůst mladého Timotea.

Pavel viděl v Timoteovi muže, který si váží posvátnosti kazatelské práce, nestrachuje se před možným utrpením a pronásledováním a ochotně se dá poučit. Přece se však apoštol neodvažoval převzít odpovědnost za to, aby nezkušeného, mladičkého Timotea přizval k službě zvěstování evangelia, aniž by měl úplnou jistotu o jeho charakteru a minulém životě.

Pavel již nechtěl prožít takové zkušenosti, jaké měl s Janem Markem (viz Sk 12,25; 13,13; 15,37—40). K práci zvěstování evangelia chtěl přizvat jen takové mladé lidi, kteří se osvědčili ve víře a získali si úctu jak svých vrstevníků tak starších členů sboru. Timoteus byl takovým mladým mužem.

Uplatňují-li se naučení Písma v každodenním životě, pak hluboko a trvale ovlivňují charakter. Timoteus tato naučení znal a podle nich také žil. Nevynikal žádnými mimořádnými schopnostmi, ale jeho úsilí bylo proto cenné, že dary, které mu Bůh svěřil, použil ve službě Pánu. Svou prožitou zbožností se lišil od ostatních věřících, a to umocňovalo jeho vliv.

4. Timoteova charakteristika

Jak zdůraznil Pavel vliv mladých věřících? 1 Tim 4,12

Na jedné straně byl Timoteus nezkušeným mladíkem. Jen překročil chlapecký věk, vzal si jej Pavel za „učedníka“. Charakterově se však vyvíjel správně, a to jen potvrdovalo Pavlovy předpoklady.

Timoteův život je pro nás mimořádně poučný. Bůh jej povolal za učitele v raném mládí, ale správná výchova jej tak upevnila v zásadách, že byl náležitě připraven převzít důležité poslání. Své povinnosti snášel s křesťanskou krotkostí. Byl věrný, neochvějný a zásadní. Pavel si jej vyvolil za svého průvodce v práci i na cestách. Aby jej ne-

odradilo lidské pohrdání vzhledem k jeho mládí. Pavel mu napsal: „Nižádný mladostí tvou nepohrdej.“ Mohl mu to napsat zcela oprávněně, protože Timoteus nebyl sebevědomý, ale ochotně se nechal vést.

Jakou zdravotní radu dal Pavel Timoteovi? 1 Tim 5,23

Z verše vysvítá, že Timoteus neměl pevné zdraví. Přesto však šel v Pavlových šlépějích, který podle všeho byl zdravotně mnohem zdatnější.

Bible varuje před užíváním alkoholického vína. Přísl 23, 30—35. Strojené víno je víno kvašené. Iz 65,8. Alkohol můžeme užívat v minimální míře pouze jako léku. Víno, o němž se zde zmiňuje Pavel, mohlo být i nekvašené, neboť skromně musíme užívat např. i medu. Přísl. 25,27a.

Na jakém základu vyzýval Pavel Timotea k odvaze? 2 Tim 1,7.8

Z Pavlova napomenutí vycitujeme, že jeho mladý spolupracovník byl povahově spíše zdrženlivější a uzavřenější nežli společensky průbojný.

5. Pavlův spolupracovník

Který návod byl pro Timoteovo pastorační poslání nejjasnější? 2 Tim 3,10.11

Ve svých dvou dopisech adresovaných Timoteovi nazývá jej Pavel častěji „můj syn“, „moje dítě ve víře“. Svazky čisté, upřímné a nezištné lásky a důvěry přesahovaly zde každou, často jen formální spolupracovnickou srdečnost.

Co měl Timoteus učinit s Pavlovým odkazem? 2 Tim 2,2

Velký apoštol často o samotě poučoval mladšího učedníka z biblických dějin, a na společných cestách z místa na místo mu starostlivě radil, jak může být jeho práce úspěšná. Společenství Pavla, Síly a Timotea směřovalo k prohloubení představy o svatosti a závažnosti díla služebníka evangelia.

6. Titus — druhý syn

Jak se díval Pavel na Tita? Tit 1,4

Titus se stal představitelem církve, která vznikala v kraji dnešní Jugoslávie. Viz 2 Tím 4,10

Co poznáváme z 2 Kor 8,23.16.17?

Mezi těmi, kteří byli kdysi v křesťanském životě horliví, začala se povážlivě množit pýcha, modloslužba a smyslnost. Když se to Pavel dověděl, uvědomil si, že to, čeho se nejvíce obával, stalo se skutkem. Nejraději by byl Korint navštívil okamžitě sám, kdyby to v dané situaci bylo moudrým krokem. Věděl však, že věřící by v dané situaci neměli velký užitek z jeho úsilí, a proto poslal Tita, aby proň připravil pozdější návštěvu.

Co čteme o Titovi v 2 Kor 7,6.7?

Tato pozoruhodná událost říká mnoho o Titovi. Úsilí tohoto mladého pracovníka mělo úspěch. Snažil se o urovňování problémů a ne o rozdělení sboru. Šlo mu více o jednotný program nežli o využití nedorozumění mezi představitelem sboru a jeho členy. Titus mohl využít situaci a odcizit Pavlovi korintský sbor a zaujmout v něm jeho místo jako schopný a rozumný správce. Kdyby Titus nebyl mužem víry, mohla situace v korintském sboru skončit tragicky.

---

2. úkol — dne 10. července 1976

Účel teologie

Zákl. verš: 1 Tim 1,4

Bolí nás pomyšlení, že mimo ty „bezzákonné a nepodajné,“ jak se o nich zmiňuje 1 Tim 1,9.10 bude mezi hybnoucími velké množství těch členů církve, kteří dobře znají Písmo. Tito členové, všeobecně známí jako „dobří a pev-

ni", nezahynou proto, že by neznali pravdu o Ježíši a jeho druhém příchodu nebo nevěděli o sobotě, ale proto, že nedovolili, aby Boží pravda přetvořila jejich povahu, jejich každodenní špatné zvyky a vztah k jiným lidem.

Pro ty, kteří stále ještě nevědí, do které skupiny chtějí posléze náležet, je Pavlova rada Timoteovi velice aktuální a jasná. Obsáhlé teologické znalosti, pohotovost ve vydávání svědectví lidem, věrná obětavost anebo kterákoli jiná hodnota zůstane bez ceny, jestliže... Zůstane-li teorie pravdy jen samoučelná a nezmění-li charakter člověka, aby odrážel samotného Ježíše, jestliže pohotová služba bude jen výrazem lidské aktivity a nadšení a nikoli přiblížení ke Kristu, pak nastane strašný okamžik, kdy Ježíš vysloví své: „Amen, nikdy jsem vás neznal!“ (Mat 7,23)

1. Výzva Efezu

V kterém významném městě byla Timoteovi svěřena větší odpovědnost? 1 Tim 1,3

Timoteus prožil v Efezu více než dva roky během Pavlovy třetí misijní cesty, pak měl zvláštní poslání v Korintu, určitou dobu byl s Pavlem v Řecku a také při jeho poslední cestě do Jeruzaléma, kde byl Pavel uvězněn.

Během prvního věznění v Římě zůstal Timoteus s Pavlem; po propuštění cestovali Pavel a Timoteus do Malé Asie, Timoteus zůstal v Efezu a Pavel cestoval dál. Efez se stal klíčovým městem rozmachu křesťanství. Výrazným svědectvím o Timoteových schopnostech je to, že byl považován za schopného splnit toto pověření.

Co čteme ve Sk 19,26.27?

Efez nebyl jen jedním z nejvýznamnějších, ale také z nejnemravnějších asijských měst. Lidé byli ovládáni modloslužbou a smyslností. Ve stínu efezských chrámů nacházely útočiště zločiny každého druhu a různé neřesti.

2. Právoplatné pověření

Čím je zdůvodněna hodnověrnost Pavlova pověření? 1 Tim 1,1

Pavlova úvodní slova udávají autoritativní tón, kterým dává jasně najevo všem, kteří budou číst tento dopis v Efezu i jinde, že svému dobrému příteli Timoteovi nepíše jen nějaký obyčejný osobní dopis.

Pavel důrazně připomíná, komu především je zavázán věrností. Od doby, kdy se poprvé setkal v Damašku s Ananiášem, Pavel uvědoměle a ve vši pokoře zaujal místo mezi dvanácti jako jeden ze zvláštních poslů Ježíše Krista.

Spasení lidstva je záležitostí celé Boží Trojice. Zdůrazněním Boha jako našeho Spasitele Pavel zdůrazňuje vysvobození z viny a z moci hříchu. Vysvobození připravila Boží Trojice. Zdůrazněním Ježíše jako naší naděje připomíná, že bez Boha vtěleného v Ježíši Kristu neměl by život smyslu a nebyl by důvod k naději, že cokoli se může změnit k lepšímu. Život bez naděje je smutná a trýznivá skutečnost.

3. Nepochopená víra

V čem je nebezpečí teologické spekulace? 1 Tim 1,4

Pavel mluví přímo k jádru: cokoli nevede k víře, nejenže nemá cenu, ale ještě škodí. Podle Boží vůle má být víra počátkem i koncem Boží výchovy.

Víra je dynamický způsob života — osobní vztah k Bohu, v němž člověk radostně osvědčuje svoji víru v Boha životem poslušnosti. Říká Bohu své *a no*, a to v životním klidu i v protivenství. Víra je protiklad hříchu. Hříšník je odbojník, nedůvěřuje Bohu a nepokládá jej za Pána svého života.

Mnozí si myslí, že víra je názor. Spásná víra je smlouva, jíž ti, kdož přijímají Krista, vcházejí do smluvního vztahu s Bohem. Pravá víra je život. Živá víra znamená vzrůst síly a naprostou důvěru v Boha.

4. Význam učení

Co je cílem studia Písma svatého? 1 Tim 1,5

Cílem křesťanské služby („příkázání“ daného Timoteovi) je shromáždit ve světě opravdu milující lid, společenství křesťanů, které vyzařuje lásku a víru našeho Pána Ježíše Krista. Na to Kristus čeká.

Kristus s touhou čeká, aby se mohl projevit ve své církvi. Až se Kristův charakter bude dokonale odrážet v jeho lidu, pak přijde a přijme jej jako své vlastnictví.

Pavlovi jde především o to, aby evangelium ukázalo nový způsob života v Ježíši Kristu. Někdy je to spíše zvyk, než skutečná láska, kterou projevujeme svým bližním. Tak se někteří uchylují od záměru evangelia a raději se zabývají teorií pravdy, nežli by podle ní žili a milovali tak, jako miloval Kristus.

Je to pokání, víra a láska, které umožňují duši přijmout moudrost z nebes. Víra působící skrze lásku je klíčem k poznání a každý, kdo miluje, „pozná Boha“ (1 Jana 4,7).

5. Víra zvelebují zákon. 1 Tim 1,8–11

Jak lze zneužít dobrý zákon a dospět k zlému náboženství?

Pavel nesmlouvavě upozorňuje na rozdíl mezi učiteli, kteří zneužívají zákon a mezi zákonem samým. Ani akademická hodnota ani prokazatelná znalost literatury a informovanost není zárukou, že teolog správně chápe Boží zákon.

Jen pravá víra může správně pochopit záměr zákona. Zákoníci a jiní učitelé zákona za časů Kristových nespávně chápali tento záměr a náš Pán je za to káral. Opravdu věřící člověk ví, že bez zákona by žádný nepoznal vůli Boží, ani rozsah lidského pobloudění. Víra říká a no na všechno, co Bůh přikázal, protože víra ví, že zákon mluví pravdu o Bohu i o člověku.

Jaký je vztah mezi zákonem a láskou? Řím 13,10

Kristův pozemský život byl dokonalým projevem Božího zákona. Pakli ti, kteří se považují za děti Boží, se budou svým charakterem podobat Kristu, pak budou posluš-

ni Božích přikázání. Pán je tak může započítávat mezi členy nebeské rodiny.

6. Pavel — příklad víry a lásky

Kde začíná víra a láska? 1 Tim 1,12—17

Pavel byl nejlepším příkladem toho, co všechno znamená evangelium. Ani on před obrácením nechápal zákon.

Když Pavel posléze přijal Ježíše za svého Pána, porozuměl zákonu v celé jeho souvislosti. Zákon mu nebyl více břemenem, ale přítelem — pomohl mu poznat, jak velice potřebuje milost.

Verše 12 a 17 bychom neměli pokládat za vybočení, ale za obraz toho, co může vykonat evangelium pro každého, kdo svůj život poddá vlivu Boží milosti. Vděčnost za spásení, za poznání Ježíše jakožto osobního přítele a Spasitele stane se tak samozřejmé, jako je třeba dýchání. Netřáská-li přirozeně z křesťanova srdce vděčnost, pak je jeho život vážně ohrožen.

Namísto předchozí nevěry (verš 13) nastoupila u Pavla víra, takže se stal vzorem živé víry (verš 14). Pravá láska nahradila tvrdou samospravedlnost, která v něm podněcovala zuřivý fanatismus, že dokázal až zabít ty, kteří sloužili Bohu. Jaký větší příklad Boží moci v Ježíši Kristu můžeme uvést? Změnil-li Pán Bůh Pavla, může někdo pochybovat, že by Bůh nemohl změnit také jeho?

Křesťanova duchovní výzbroj

Zákl. verš: 1 Tim 2,8

Vítězní křesťani poznali, že jejich síla je závislá na tom, budou-li neustále dbát o dobré svědomí a pravou víru, budou-li mít otevřenou mysl vůči světu a jejich občanským povinnostem, budou-li vlastnit misijního ducha a zdravý zájem o všechno dobré a pěkné v každém ohledu života. V dnešním úkole Pavel jasně ukazuje, jak je toto vše harmonicky spojeno v pravém křesťanu.

Nebylo tomu vždy tak, že by křesťané spojovali zbožný život se svými občanskými povinnostmi a zájmy světa. Tato krátkozrakost vedla často k smutným následkům. Jestliže „nábožná řeč“ je srozumitelná jen křesťanům a už nikoli nekřesťanům, pak s křesťanstvím něco není v pořádku. Zajímají-li se křesťané o „pohany“ ve vzdálených zemích a přitom nemají zájem o své nejbližší sousedy a nevlastní ani Ježíšovu lásku ani jeho moc, pak je zde něco naruby; a brzy se projeví smutné duchovní následky.

Mnozí horliví lidé bez patřičných pravidel slušnosti — třeba v zájmu náboženském — často více bližního ranili nežli přivedli na cestu pravdy.

Dnešní úkol pojednává o Pavlově naučení křesťanům, jak udržet dobré vzájemné vztahy se spoluobčany a přitom zůstat mravně silným a neposkvrněným.

1. Veřejné uznání a potvrzení.

Co bylo zdrojem Timoteovy stálé inspirace? 1 Tim 1,18

Timoteus měl všeobecné pověření a zvláštní úkol, který se v průběhu let často měnil. Pavel poslal Timotea do Efezu zvláště proto, aby tam ve dnech rozkolu upevnil věroučný základ. (Viz verš 3) Při veškerém důrazu

na zvláštní poslání i jeho uskutečnění Pavel rovněž připomínal Timoteovi jeho oddělení i povzbuzení ze strany starších představitelů církve.

Bůh předvídal těžkosti, s nimiž se setkají jeho služebníci. Aby jeho dílo zůstalo nedotčeno, poučil církev skrze zjevení, aby své služebnisky veřejně oddělila k dílu služby. Jejich oddělení bylo veřejným uznáním jejich božského povolání, aby nesli pohanům radostnou zvěst evangelia.

Byl to uznávaný způsob oddělení pro určitý úřad a uznání autority v tomto úřadu.

2. Vztah mezi vírou a svědomím.

Jaká výzbroj zabezpečuje křesťanu vítězství nad zlem?
1 Tim 1,18.19

Pravá víra a dobré svědomí jsou pevně založeny na přesvědčení, že Bůh mluvil skrze inspirované lidi (v.18.19). Víra se neopírá o lidskou logiku anebo filosofii; svědomí není bezpečným a spolehlivým vůdcem, čerpá-li své směrnice jen z lidského rozumu anebo pocitů.

Bůh neskrývá před lidmi svou pravdu. Sami si ji však mohou zatemnit svým vlastním chováním. Kristus dal židovskému národu dostatek důkazů, že je Mesiášem, ale jeho učení vyžadovalo rozhodnou změnu jejich života. Pocho-pili, že přijmou-li Krista, musí se vzdát svých oblíbených názorů a tradic, svých sobeckých, bezbožných skutků. Přijmout neměnnou, věčnou pravdu vyžadovalo určitou obět. Proto nechtěli připustit nejpřesvědčivější důkaz, který Bůh mohl dát na utvrzení víry v Krista.

3. Ztráta víry

Co obvykle předchází ztrátě víry? 1 Tim 1,19

V 18. verši používá Pavel analogii strategického boje, jak je to patrné z původního znění. V 19. verši používá další obrazný výraz pro ztrátu.

Hymeneus a Alexandr (v.20) byli vůdci těch, kteří učí-

li cizím naukám a mátlí efezský sbor v otázce skutečného záměru evangelia. Pavel správně vystihl tuto problematiku, když upozornil, že porušené svědomí je předpokladem ztráty víry.

Pán od nás žádá, abychom uposlechlí hlas povinnosti, když nás jiné hlasy svádějí k tomu, abychom jednali jinak. Vyžaduje od nás soustředěnou pozornost, abychom rozuměli Božímu hlasu. Musíme odolávat náklonnostem a zvítězit nad nimi, musíme poslechnout hlas svědomí bez vyjednávání a kompromisu, sic jinak přestaneme slyšet jeho tichý hlas a ovládne nás svévole a pudové jednání.

4. Vzťah křesťanů k vládě.

Za koho by se měli křesťané upřímně modlit? 1. Tim 2,1.2

Křesťané se mají veřejně modlit, prosit, přimlouvat se a děkovat za všechny lidi. Modlit se za jiné znamená především uznat potřeby jiných a poznat také způsob jak jim pomoci. Z veřejné modlitby by měl být cítit zájem církve o potřeby světa.

Nabádá-li Pavel křesťany k tomu, aby se modlili dokonce za takového krutovládce, jakým byl Nero a jiní, kteří velice znesnadňovali život prvním křesťanům, pak jistě žádný vládce není mimo okruh křesťanových modliteb.

Pamatujme na Pavlovu radu z ep. Řím 13. Křesťané mají milovat svoji vlast a vždy mají podporovat všeobecné blaho svých spoluobčanů.

Od nás se nepožaduje, abychom neposlouchali vrchnost. Naše slova ať již mluvená nebo psaná měla by být pečlivě zvážena, abychom nebyli obviněni z něčeho, co by se mohlo zdát jako protizákonné nebo protispolečenské. Z celého srdce máme usilovat o lepší a bohatší zítřek nás všech.

5. Misijní pohnutka.

Proč by se křesťané měli modlit za všechny lidi na celém světě? 1 Tim 2,3—6

Svým smýšlením i jednáním má křesťan na zřeteli všechny lidi; nezajímá se pouze o určitou třídu lidí, tak jako ani jeho Pán se neomezoval jen na jistou část lidí.

Spasení je někdy omezeno lidskou neochotou „přijít k poznání pravdy“. „Přijít k poznání pravdy“ je skutkem víry. Přijetí „pravdy“ znamená, že člověk uznává tu skutečnost, že je hříšníkem, že potřebuje Boží odpuštění a pomoc a že to nalezneme v přijetí Ježíše jako Pána svého života a že poslušnost pravdy je jeho hlavním životním cílem.

Která základní skutečnost činí z křesťanství jedinečné náboženství a nejen jedno z mnoha náboženství? 1 Tim 2,5

Jiná náboženství zdůrazňují jednotu Boha, ale žádné jiné náboženství nemá božsko-lidského Prostředníka.

6. Mužové a ženy víry při bohoslužbě.

Cím se mají vyznačovat věřící při veřejné bohoslužbě? 1 Tim 2,8—15

Nejprve dal Pavel radu o všeobecném záměru veřejné bohoslužby v křesťanském shromáždění, nyní zdůrazňuje ducha a chování věřících. Pavel mluvil o zvláštních problémech, které vznikly v těchto průkopnických sborech:

1) o potřebě pořádku,

2) o potřebě odstranit nedorozumění vzhledem k nové úloze žen.

Zajímal se Pavel více o formu modlitby anebo o ducha těch, kteří se modlí? 1 Tim 2,8

V efezském sboru byli zřejmě někteří členové, kteří chtěli být duchovními vůdci, ale šlo jim více o veřejné uznání jejich vůdcovských schopností, než aby se osvědčili jako učitelé v duchu evangelia. Nesprávně pochopili hlavní smysl křesťanství.

Snad žádný člověk nebo skupina lidí nepřevýšila Pavla v jeho snaze o emancipaci žen. Pavel dobře znal nebezpečí nesprávného pochopení věci, protože někdy ženy ne

právě nejlepší pověsti na jedné straně holdovaly určitým výstřednostem a na druhé straně veřejně prosazovaly své názory.

---

4. úkol — dne 24. července 1976

Vůdcovská odpovědnost v církvi

Zákl. verš: 1 Tim 3,2

Když apoštol Pavel psal Timoteovi, myslel zvláště na ty, kteří měli spolehlivě vést mladé křesťanské sbory.

Z obsahu dnešního úkolu poznáváme, že Pavel před volbou vedoucích církve klade důraz na osobní příklad a patriční duchovní profil. Organizační schopnosti nejsou samy o sobě dostačujícím předpokladem, že člověk spolehlivě zastane postavení křesťanského správce. Pavel znal dobře lidskou přirozenost a předvídal nebezpečí, že touha po postavení a moci ať vědomě nebo podvědomě svede lidi k domněnce, že úřad posvěcuje člověka, zachovává v spravedlnosti a zaručuje stálost ve víře.

Dalším nepochopením je to, že jeden úřad v církvi jaksi samozřejmě převyšuje druhý a že člověk, který jej zastává, je proto svatější.

Jen Kristu podobní představitelé křesťanského sboru mohou náležitě reprezentovat toho, který řekl: „Já jsem — pravda.“ Jen bezúhonní a čestní věřící mohou být sloupy a základem pravdy. Takovou církev — podle Kristových slov — nepřemohou ani brány pekla.

1. Dům Boží.

Proč hlavně psal Pavel Timoteovi? 1 Tim 3,14.15

Pavel měl v úmyslu co nejdříve navštívit Timotea v Efezu. Poznal však nejistotu cesty a ještě jiné nepříznivé okolnosti a chtěl mít jistotu, aby Timoteus měl spolehlivé organizační směrnice pro efezské církevní společenství, které mělo být vzorným sborem v Malé Asii. Od té doby již každý církevní sbor se mohl řídit Pavlovými inspirovanými radami.

Církev není lidská instituce, třebaže ji musí spravovat lidé. Na tuto skutečnost zapomínali mnozí novátoři v dějinách církve. Církev je živé společenství a tvoří ji organizovaní členové, ale je také „sloupem a základem pravdy“.

Jaký je vztah mezi chováním a jednáním křesťanů a skutečností, že mají být „sloupem a základem pravdy“? 1 Tim 3,15

2. Tajemství pobožnosti.

Co je tím velkým tajemstvím vesmíru, které jsme směli poznat jedině z Božského zjevení? 1 Tim 3,16

V Novém zákonu jsou časté zmínky o tajemstvích určitých stránek evangelia anebo i evangelia všeobecně. Zde však tajemství není použito v tom smyslu, aby něco bylo přikryto a zůstávalo v tajnosti. Pavel často používá výraz „tajemství“, ale vždy má na mysli božsky zjevenou pravdu, kterou podle Boží vůle mají poznat všichni lidé. Tajemstvím je v tom smyslu, že poznat je lze jen pomocí Božského zjevení.

V 9. verši Pavel zdůrazňuje, že představení sboru musí zachovávat tajemství víry ve svědomí čistém. Ve v.16 odhaluje základy víry, podstatu, v níž víra věří, totiž „tajemství pobožnosti“.

Šest skutečností (v.16) o Ježíši-Bohu, který se stal člověkem, zdůvodňuje křesťanskou naději budoucnosti a je nevyčerpatelným zdrojem lásky.

3. Biskup

Podle kterých vznešených směrnic měla církev volit své představené? 1 Tim 3,2.3

Slovo „biskup“ je řeckého původu a znamená doslova „dozorce“. V Novém zákonu se tento výraz užívá spolu s výrazem „starší“. První výraz označuje spíše poslání, zatímco druhý vyzvedává důstojnost takového úřadu.

Uvedený verš zdůrazňuje charakterovou bezúhonnost představeného, protože je veřejným činitelem, který je znám členům i nečlenům křesťanského sboru. Slovo „musí“ je v řečtině silně zdůrazněno. Povaha úřadu to vyžaduje, aby křesťanští vůdcové žili n u t n ě příkladně podle pravdy, kterou hlásají, a to nejen kvůli nevěřícím, ale jako vzor pro věřící členy.

Pozoruhodné je rovněž to, že tento seznam požadavků na biskupa se snad mimo připomínky, aby byl „způsobilý vyučovat“ ničím jiným neliší od požadavků, které platí pro všechny členy. Pavel neuznává rozdělování členů na duchovní činitele a laiky.

4. Biskup

Do jaké míry mohou děti církevního představitele ovlivnit jeho úsilí? 1 Tim 3,4.5

Pavel poukazuje na malou příčinu, která může mít velké následky — neplní-li člověk malou povinnost (neumí-li vést vlastní rodinu), nebude mít ani úspěch ve vedení mnoha rodin, které tvoří jeho sbor.

I kdyby měl někdo všechny vlastnosti, o nichž Pavel hovoří, přece by se důležité církevní odpovědnosti neměly svěřovat novým věřícím anebo nadějným začátečníkům. Pavlovi se ani tak nejedná o tělesný věk, jako o duchovní zralost.

Jaká nebezpečí mohou ohrozit toho, kdo dostal svěřeny velké odpovědnosti? 1 Tim 3,6

Pavel se zmiňuje o nebezpečích, která mohou ohrozit i člověka s nejlepšími úmysly. Pýcha nemá žádný výhled, unáhlená rozhodování nepočítají se složitostí problému.

Schopnost naslouchat jiným nebývá projevem pyšného člověka, ale ani lidí nezkušených.

Je nutné při zvažování vlastností představitelů církve brát zřetel také na mínění lidí mimo církev? 1 Tim 3,7

5. Diakon

Které vlastnosti podle Pavla se vyžadují od diakona? 1 Tim 3,8—10

V Novém zákonu nenalzáme příliš přesné vymezení dia-konských odpovědností, a to, co víme, je v uvedeném verši, dále v Řím 16,1 a Fil 1,1.

Co můžeme bezpečně říci, je jediné to, že od diakona na rozdíl od biskupa se nevyžaduje zvláštní příprava k učitel-skému povolání v církvi. Pokud jde o duchovní a mravní úroveň, ta měla být v obou případech stejná.

Každý, kdo v církevním obcenství přichází v úvahu jako možný představitel církve, měl by důkladně zpytovat své svědomí, zda jeho jednání odpovídá Božím požadav-ům.

Úřad vedoucích v církvi, kazatelů, starších sboru či dia-onů se nehodí pro lidi unáhlené. O křesťanské vyrovná-nosti musí vydávat svědectví život.

6. Diakon

Jaká oprávněná odměna patří těm, kteří dobře sloužili sboru? 1 Tim 3,12.13

Zasloužené ocenění a úctu jiných převyšuje rostoucí dů-věra služebníka církve ve vedení svého Pána. Ví, že kdyby neměl jistotu Boží péče, často by byl znechucen a malo-myslný. Nic tak nepřipravuje člověka na větší a odpověd-nější úkoly nežli stálá důvěra, že Bůh může vždy poskytnout potřebnou moudrost a sílu bez ohledu na vyzna-čenou povinnost. Taková umocněná víra je největší od-platou, v níž křesťan může doufat.

Pokorný pracovník, který poslušně odpovídá na Boží

výzvu, může být jistý, že mu Bůh pomůže. Přijmout svatou a slavnou odpovědnost to samo o sobě povznáší charakter. To mobilizuje k činnosti nejvyšší duševní a duchovní schopnosti, posiluje a očišťuje mysl i srdce. Je obdivuhodné, jak skrze víru v Boží moc může se slabý člověk stát silným, odvážným a užitečným. Čím více se snaží světlo šířit, tím více světla sám přijímá. Čím více se člověk, který je puzen láskou k lidem, snaží vysvětlit Boží slovo jiným, tím se mu stává srozumitelnějším. Čím více používáme své poznání a schopnosti, tím více poznání a moci získáme.

---

5. úkol — dne 31. července 1976

Příprava vzorných vůdců

Zákl. verš: 1 Tim 4,16

V dnešním úkolu zdůrazňuje apoštol Pavel vlastnosti těch, kteří jedinečně jsou způsobilí zvěstovat radostnou Boží zvěst člověku. Tyto vlastnosti jako ovoce přináší ten, kdo spolupracuje s Pánem a spoléhá na jeho zaslíbení, že se postará o všechno potřebné na obnovu Stvořitelova obrazu, který je v člověku dávno znehodnocen. Tito křesťané znají z vlastní zkušenosti, že Ježíš spasil člověka nejen z moci hříchu, ale také z jeho následků.

V této zkušenosti člověk však pasivně nestojí, jakoby přitom neměl účast. Pavel často připomíná vlastní námahu a úsilí. Ví však velmi dobře, že síla k námaze a moc k vítězství nepochází z lidských zdrojů, ale z Ducha Božího. Člověk víry žije vděčným životem u vědomí, že za získaný pokoj a vítězství je dlužníkem Bohu, který zaslíbil, že ho ochrání před pádem (viz Juda 24).

Bůh čeká na ty, kteří porozumí této myšlence a budou žít tak, aby o nich mohl říci, že „zachovávají přikázání Boží a víru Ježíšovu“ (Zj 14,12).

1. Odpadnutí od pravého učení.

Jaké zvláštní druhy odpadnutí v křesťanské církvi Pavel předpovídal? 1 Tim 4,1—3

V předešlých třech kapitolách Pavel zdůraznil, že jednou z hlavních odpovědností sboru je dbát na svatou pravdu, jak ji od počátku zvěstovali apoštolové. Ale i při vší opatrnosti odpadnutí přišlo.

Nač upozorňoval Pavel starší efezského sboru několik let předtím, než napsal tento dopis Timoteovi do Efezu? Sk 20,29.30

Sebezapření bylo ústřední křesťanskou myšlenkou. Jakékoli úsilí o to, aby bylo v člověku vyvoláno sebezapření, zdálo se chvályhodným. Ve vynuceném bezženství a příkázaném zdržování se určitých pokrmů vnikl do církve zvláštní duch. V Písmu není nikde manželství zakázáno. Vždyť ve třetí kapitole této epištoly Pavel jasně napsal, že biskup a diakon mají být věrnými manželi a hlavou zbožné rodiny. A mimo jediný biblický zákaz užívání pokrmů (3 Moj 11; 5 Moj 14), který se týká nečistých pokrmů, které Bůh nestvořil k užívání, není v Písmu žádná zmínka, že by zdržování se od ostatních pokrmů samo o sobě mohlo působit na rozvoj charakteru.

2. Vlastnosti vzorného služebníka.

Čím zvláště se vyznačuje dobrý služebník sboru? 1 Tim 4,6

Výraz „dobrý služebník“ neznamena nutně duchovního — kazatele. Každý člen sboru, který horlivě střeží křesťanské pravdy před falešným učením, které snadno do církve vniká, může být pokládán za „dobrého služebníka Krista Ježíše“.

Nestačí jen věřit, že Ježíš Kristus není podvodníkem a že náboženství Písma není chytře vymyšlená báje. Můžeme věřit, že Ježíšovo jméno je jediným jménem pod nebem, skrze které může být člověk spasen, a přece ho vírou nemusíme uznat za svého osobního Spasitele. Ať je naše vyznání jakékoliv, nic nám nepomůže, jestliže se Kristus neprojeví ve skutečných spravedlnostech.

Pravá víra, o níž se Pavel zmiňuje zde a ještě i jinde, projevuje se v pokorném vztahu člověka k Bohu. Věřící člověk ví dobře, jak zákeřná je pýcha, proto nespolehá na vlastní dobré skutky.

Spasitelná víra není víra nahodilá, není to jen rozumný souhlas, ale v srdci pevně zakořeněná důvěřivá spolehnutí na Krista jako osobního Spasitele. Je to jistota, že dokonale může zachránit všechny, kteří skrze něho přicházejí k Bohu.

3. Křesťanská disciplína

Jaká disciplína je zapotřebí pro křesťanský vzrůst? 1 Tim 4,7,8

Budeme-li leniví a nečinní, nebudeme spaseni. Není možné, aby opravdově obrácený člověk žil prázdným a neúčelným životem. Nemůžeme si myslet, že do nebe se můžeme nechat nečinně unášet. Nevejde tam žádný lenoch. Nevyvíjíme-li vážné úsilí, abychom vešli do království Božího a seznámili se s jeho zákony, nejsme pro ně způsobilí. Ti, kteří nechtějí s Bohem spolupracovat zde na zemi, nespolečně pracovali by s ním ani v nebi. Nebylo by moudré vzít je do nebe.

Jak zaručuje Pavel, že užitek pobožného života se projevuje už i v tomto životě? 1 Tim 4,9

Uveď jednu z hlavních pohnutek, která pobádá věrného křesťanského služebníka k vytrvalému úsilí! 1 Tim 4,10

Pobožnost má význam už v tomto životě. Může, ale nemusí ji provázet i pozemský úspěch, ale Boží požehnání mají větší hodnotu než bohatství zámožného člověka.

4. Vzor věřících

Jakou výzvu napsal Pavel mladému Timoteovi? 1 Tim 4, 11.12

Ve verších 11–16 je mnoho moudrých rad, za něž jak Timoteus tak i každý úspěšný kazatel jsou velice povděční. Pravděpodobně stejně významné je také poznání, které může získat o odpovědnostech svého kazatele na základě těchto veršů každý člen církve. Pavel dobře ví, že bezúhonný život nestačí k splnění odpovědností křesťanského vůdce. Přijdou okamžiky, kdy bude zapotřebí jasně poučit a usměrnit určité lidi, aby se napravilo vzniklé zlo a odstranilo falešné učení.

Starší musí slovem i příkladem vzdělávat mladé, aby dovedli plnit své povinnosti k společnosti i ke svému Stvořiteli. Na mládež je tak nutno vkládat úměrnou míru odpovědnosti. Důležité je, zda se umějí ovládat a střeží Bohem jim svěřený dar čisté mužnosti a umějí-li se chránit hříchu. Mladí lidé by se ani na okamžik neměli domnívat, že mohou zastávat kterékoli odpovědné místo bez dobrého charakteru.

5. Způsobilost při veřejném vystupování.

Jak vysoce hodnotil Pavel způsobilost křesťanského vedoucího při veřejném vystupování? 1 Tim 4,13–15

Třebaže se Pavel obrací zvláště k veřejné práci, na kterou se soustřeďuje hlavní úsilí křesťanského pracovníka, jeho rady by si měli všimnout všichni, kteří jakkoli slouží při veřejných shromážděních.

Kázání, vyučování a čtení Písma není lehké umění a je zapotřebí cvičit se v něm. Lidé nezkušení ve víře a s malou představou o svatosti Božího díla si častokrátě myslí, že vystačí v práci jen s upřímností, bez předběžného vzdělání a dobré přípravy. Tím Božímu dílu moc neprospějí, ba ani těm, kteří právem očekávají jasnou a srozumitelnou zvěst evangelia.

Ten, jenž přijímá od Pána svědeckou úlohu, měl by si to pokládat za nanejvýš důležité, že zvěstuje pravdu, jak nejlépe umí a tato pravda v jeho podání lidem by neměla ničeho ztrácet na svém významu. Ti, kteří si myslí, že nezáleží na správné nebo nesprávné výslovnosti, zneuctívají Boha.

Hlasová stránka přednesu může značnou měrou ovlivnit srdce posluchačů. Způsob zvěstování pravdy často velkou měrou rozhoduje o tom, zda ji lidé přijmou nebo zavrhnou.

6. Nejdůležitější kázání

Jaký je vztah mezi charakterem křesťana a učením, kterému věří a které zvěstuje? 1 Tim 4,16

Pravý křesťan se nejprve připraví sám, než začne předsvědčovat jiné. On sám je tím nejvýznamnějším kázáním. Účinnost křesťanství nespočívá ve skvělém teologickém uvažování, ale v odpouštějící lásce, trpělivosti a čestnosti těch, kteří jsou jeho představiteli.

Řecký text naznačuje, že Pavel nenabádá Timotea k větší přesnosti v osobním rozvoji anebo v pastorační způsobilosti. „Budiz sebe pilen“ je výstižněji přeloženo slovy „dávej na sebe stále pozor“.

Prvořadou pozornost je zapotřebí věnovat sám sobě. Nejdříve se odevzdej Pánu, aby tě očistil a posvětil. Zbožný příklad řekne o pravdě více nežli nejúchvatnější slovní obraty, které nejsou doloženy spořádaným životem. Dbejte o světlo duše a plňte ji olejem Ducha.

„Dávej pozor“ především na sebe a pak na učení. Nedovol, aby ti hřích zatvrdil srdce. Důkladně prozkoumej své způsoby a své zvyky. Porovnej je s Božím slovem a odstraň ze života každý nesprávný zvyk a zálibu.

Zodpovědnost sboru vůči členům

Zákl. verš: 1 Tim 6,2

Je až úžasné sledovat, jak vyváženě dokázal Pavel objasnit všechny souvislosti v životě církve. Nezapomeňme, že byl inspirovaným autorem, a proto známe také skutečný zdroj této vyváženosti. Svůj pohled mohl zaměřit na nebesa a z toho, co poznal, mohl vydat svědectví tak srozumitelným naučením, že každý mohl pochopit, co od něj očekává Boží vůle. Za celou dobu pozorně sledoval rozvíjející se život církve, poznal ohrožená místa a přímo a jasně poukázal na to, co mohlo vést k nesmyslným sporům, kdyby hned od počátku nebyla v církvi uplatňována autorita. Kdo by dnes dokázal předvídat problémy některého živého sboru, který si uvědomuje určitou odpovědnost vůči vdovám, avšak ve skutečnosti neumí odhadnout pravou míru této odpovědnosti? Anebo jakým zvláštním terčem se mohli stát starší sboru některým žárlivým členům, kteří jim chtěli nějak uškodit?

1. Základní mezilidské vztahy

Jak má křesťan napomínat svého bratra nebo sestru ve víře? 1 Tim 5,1.2

Má-li mladší napomenout staršího, pak respektování věku musí zmírnit toto napomenutí. Věk sám o sobě však nemůže být překážkou pro napomenutí. Mladý člen tenkrát jedná rozvážně, přichází-li ke staršímu členu uctivě i v případě potřeby rozhodného napomenutí. Platí zde jasné slovo: „Žádná hrubost vůči starším.“

Křesťanský sbor při své práci přichází do styku jednak s venkovním světem a jednak s potřebami uvnitř církve.

V každém shromáždění je snad mnoho nových členů, kterým chybí hlubší poznání a zkušenosti. Někteří členové postupují v růstu rychleji nežli jiní. Všichni chtějí přispívat k rozvoji svého sboru. Sborové směrnice jsou zapotřebí, protože jen tak se vyhneme zbytečným nedorozuměním. Proto také Pavel poukázal Timoteovi i církvi všeobecně na tato zvláštní naučení.

Ať je názor toho, který napomíná, jakkoli správný, způsob napomenutí může do značné míry ovlivnit jeho účinky. Timoteus měl být příkladem křesťanské lásky, která projevovala respekt a úctu ke všem, kteří museli být napomenuti.

Jakou další radu dává Pavel mužům, kteří mají splnit svou sborovou povinnost mezi mladšími ženami? 1 Tim 5,2

Služebníci Kristovi by se neměli snížít k dvojsmyslným a důvěrným hovorům se ženami, ať již vdanými nebo svobodnými. Svou sborovou povinnost by měli splnit se vší důstojností a přitom nezapomínat na společenský takt, laskavost a zdvořilost ke všem. Musí se vyhnout všemu, co jen trochu zavání přízemností a všetečnou důvěrností. Je to zakázaná a nebezpečná půda. Každé jejich slovo a každý čin by měl povznášet, očišťovat a zušlechťovat. Nerozvážnost v tomto směru může být hříchem.

2. Odpovědnost k vdovám

Jaký rozdíl činí Pavel mezi vdovami, které si nezaslouží zvláštní pomoc sboru a mezi těmi, které si ji zaslouží? 1 Tim 5,3—17

Starost o vdovy byla v I. století po Kristu novinkou. Nesprávné řešení této problematiky mohlo mladou církev rozdělit.

Pavel věděl dobře, jak citlivě mohou členové sboru reagovat na hospodaření s prostředky, které byly určeny pro potřeby trpících členů. O tom, které vdovy si skutečně zasluhují církevní pomoci, rozhodovaly následující věci. Byly to vdovy, které se už nemohly zaopatřovat samy; ne-

měly žádné příbuzné, o něž se mohly právem opřít; a měly dobré jméno v církvi.

Jak posuzoval Pavel ty, kteří se nestarají o potřeby svých příbuzných? 1 Tim 5,8

Péče o ovdovělé rodiče nebo zestárlé rodiče patří k samozřejmým povinnostem všech dětí a je založena na pá-
tém přikázání. Žádná křesťanská služba nemůže nahradit křesťanskou péči o rodiče anebo jiné členy rodiny.

Co bylo dále podle Pavlových slov nutným předpokladem vdovy, které měla církev pomoci? 1 Tim 5,9.10

3. Směrnice pro mladé vdovy

Jakou radu dal Pavel ohledně mladých vdov? 1 Tim 5,11–15

Pavel jistě neměl žádné výhrady vůči novému manželství, vždyt to dále dokonce sám doporučuje (v.14). Je však proti tomu, aby se někdo kvůli novému manželství vzdával své křesťanské víry. Pavel zde především sleduje duchovní blaho mladých vdov (viz také verš 6).

Pavlovi na ničem tolik nezáleží, jako na příkladu církve před pohanským světem. Nemá se činit nic, dokonce ani uzavírat nové manželství, když by se tím „dávala protivníkovi jakákoli příčina k mluvení zleho“.

Jak se mají chovat ti, u nichž v rodině je mladá vdova? 1 Tim 5.16

Pavlovou zásadou bylo, aby se o vdovy postarali především nejbližší příbuzní. Děti a vnuci se mají především starat o ovdovělé matky (v.4). Křesťanské ženy, které mají možnost, měly by pomáhat trpícím vdovám.

4. Úcta k představitelům církve

Co si zaslouží ti, kteří všechen svůj čas věnují zvěstování evangelia? 1 Tim 5,17.18

Ti, kteří se zasvětili službě evangelia a pracují „v slovu a v učení“, si zaslouží patřičnou mzdu. V 1 Kor

9,9–11 dává k tomu Pavel návod. Přitom se odvolává na jednoduchou zásadu: „Psáno jest“. Vedle starozákonního výroku (5 Moj 25,4) připomíná také novozákonní slova (Luk 10,7), čímž naznačuje, že jde o dávnou zásadu, jejíž platnost potvrdil také sám Pán Ježíš.

Jak Pavel naznačuje, že k „staršímu“ se mohou lidé zachovat také jinak než jak si zaslouhuje věrné plnění jeho povinností? 1 Tim 5,19

Pavlovo napomenutí zůstalo moudrou radou dodnes. Úcta k úřadu vyžaduje krajní opatrnost při žalobách na některého představitele církve. Je možné, že žaloba je oprávněná a vůči provinilci bude třeba zakročit. Má-li být obvinění platné, musí být podepřeno svědectvím dvou nebo tří věrohodných lidí.

5. Nestranná spravedlnost

Jak je nutno kárat nepravosti představitelů církve? 1 Tim 5,20

Pavel pokládal za velice vážnou věc obvinění z nepravosti zvláště proti představitelům sboru a církve. Zásadně zavrhuje nepotvrzené obvinění na jedné straně, jakož i přikrývání hříchu na straně druhé.

Veřejné pokárání má připomenout ostatním pracovníkům, že hřích je vždy a všude strašným nepřítelem. Třebaže přestupník má být pokárán veřejně, Pavel si přeje, aby se tak činilo s citem a láskou (viz 2 Kor 2,6–8).

Před jakým jednáním varoval Pavel? 1 Tim 5,21

Je-li vina odhalena a dokázána, není možné obhajovat představitele sboru. Nic, by nemohlo shromáždění více roztrpčít.

Čeho zvláště má se Timoteus vyvarovat v souvislosti s církevními představiteli? 1 Tim 5,22

Pakli se členové dostanou k vůdčí odpovědnosti dříve, nežli mohli osvědčit své bezúhonné chování, pak jsou členové církve odpovědni za omyly těchto nezkušených vedoucích. A naopak, jsou-li chyby vedoucích přehlíženy z dů-

vodů přátelství nebo ze strachu, i pak jsou členové církve spoluodpovědní za spáchané nepravosti.

6. Pravda se vždy projeví

Jak objasňuje Pavel následky dobrého i špatného jednání? 1 Tim 5,24.25

Hřích zanechává určité stopy. „Pakli neučiníte toho, hle, zhřešíte proti Hospodinu, a vězte, že pomsta vaše přijde na vás.“ (4 Moj 32,23) Pavel připomíná tento výrok slovy: „Některých lidí hříchové... pak i následující.“ Byl-li někdo třeba i zvolen nebo vysvěcen, jeho pravý charakter se během doby projeví. Hodnoty zázáří a nepravosti nemohou být ukryty.

Někteří lidé nejsou dost zralí na pokárání ani dost dobří, aby jim mohl být svěřen posvátný úkol. O takových s. E. G. Whiteová napsala: „Hřichy některých lidí jsou před nimi, jsou vyznány, olitovány, opuštěny a jdou před nimi na soud. Před jmény těchto lidí je připsán záznam o odpuštění. Jiné lidí jejich hřichy následují, nejsou odstraněny pokáním a vyznáním, a proto zůstávají v záznamu nebeských knih proti viníkům.“

---

7. úkol — dne 14. srpna 1976

Jak nepobloudit od víry

Zákl. verš: 1 Tim 6,20.21

V poslední kapitole své první epištoly Timoteovi vrací se Pavel k dvěma tématům, které již dříve několikrát zdůraznil — důležitost pobožnosti jako zkouška pravé víry a potřeba zdravého učení.

Dnes není vždy snadné rozeznat, co vlastně přichází dřív — duchovní život z víry nebo učení. V 1. století, když Ježíš, který byl Život i Slovo, žil mezi lidmi, byla jednota dokonalá. Po Ježíšově nanebevzetí závisel úspěch křesťanské církve od toho, jak se každému členu podařilo sjednotit život se slovy, aby lidé uvěřili, že jde o něco skutečně zvláštního a významného. Církev měla největší úspěch tehdy, když jednota života a slov se téměř docela shodovala se životem a slovem Ježíše Krista.

Víra, kterou i náš Pán odrážel hřích, je víra, která může zachovat život křesťana „neposkrvněný a bez úhony“ (1 Tim 6,14). Cílem víry je, aby zachovala naše „ano“ k Bohu. Ovocem víry je spravedlnost, nebo jinak řečeno, cílem křesťana je hledat spravedlnost skrze víru. Normou spravedlnosti jsou „zdravé řeči o našem Pánu Ježíši Kristu a učení, které odpovídá zbožnosti“ — bylo to učení, které měl Timoteus dobře strážit.

1. Hašteřivost a slovní pŭtky

Čím odŭvodňuje Pavel projevy náboženské hašteřivosti některých lidí? 1 Tim 6,3.4

Pavel nemluví jen o těch, kteří bloudí, protože v církvi byli vždy lidé, kteří měli sklon spíše k hašteřivosti nežli ke křesťanskému životu. Správné učení má vést k zbožnému životu. Jestliže věroučné debaty — třebaže i o správném učení — jdou na úkor duchovního života, pak je učení zneužito.

Pavel zde nijak nepodceňuje pilné studium a potřebu čistého učení. Práví Kristovi následovníci musí často i slovně, tak jak to činil Pán, obhajovat pravdu před těmi, kteří nesprávně přistupují k „zdravým řečem o našem Pánu“.

Vyznání víry a vlastnit pravdu v duši jsou dvě odlišné skutečnosti. Poznání pravdy samo o sobě nestačí. Můžeme poznat pravdu, ale to ještě nemusí změnit naše smýšlení. Naše srdce musí být obrácené a posvěcené.

2. Zneužití náboženství

Která jiná pohnutka může vést členy církve k tomu, že se jim hádavost o náboženské záležitosti stává zvykem? 1 Tim 6,5

Pro mnohé byla tou nejzákeřnější pohnutkou při rozhodování o službě v církvi hlavně finanční zabezpečení a osobní postavení, a nikoli příležitost vydávat křesťanské svědectví svým obráceným životem.

Tyto nesprávné pohnutky mohou být problémem pro dobrovolné církevní pracovníky právě tak jako pro ty, kteří jsou v službách církve „z povolání“.

V jakém smyslu je pobožnost ziskem? 1 Tim 6,6

Stane-li se pro člověka pobožnost prvořadým cílem veškeré náboženské činnosti, pak můžeme mluvit o velkém zisku. Ovoce Ducha nelze koupit, ale ten, kdo je má, netouží již po ničem jiném. Falešná zbožnost může vést k touze po zisku, ale pak nemůžeme mluvit o pokojném, radostném a čestném životě.

3. Milování peněz

Co je kořenem veškerého zla a proč? 1 Tim 6,9.10

Pavel nikde neoznačuje majetek nebo bohatství za zlo, avšak ani chudobu nevychvaluje jako ctnost. Pavel vystupuje proti nespokojené mysli, ať již lidí chudých nebo bohatých, protože opravdová spokojenost není závislá ani od chudoby ani od bohatství (viz Fil 4,11–13).

Správné používání Božích darů má své opodstatnění. Náš nebeský Otec je zdrojem veškerého požehnání. V neobraceném lidském srdci je vždy touha postačit si nějak sám. Peníze jsou pro mnohé lidi právě pokušením k takovéto hříšné soběstačnosti. Místo aby byly prostředkem k Boží slávě, stávají se cílem, bohem, modlou. Z tohoto hlediska je milování peněz „kořenem veškerého zla“.

Láska k bohatství má omamnou, svůdnou moc. Vlastníci pozemského pokladu příliš často zapomínají, že po-

žehnání pochází od Hospodina. Místo toho, aby bohatství probudilo v nich vděčnost k Bohu, svádí je k sobectví a pýše.

4. Ještě o milování peněz

Jakou radu dal Pavel svým bohatým přátelům v církvi? 1 Tim 6,17—19.

Pavel měl na zřeteli zájem svého Pána — bohaté napomínat, aby příliš nespolehali na své bohatství a svými prostředky pomáhali potřebným. Do jisté míry se však Pavlovo napomenutí týká každého, nikdo nemá „doufat v nejisté zboží“.

Bohatým přikazuje, aby byli pokorní, ne „vysokomyslní“. Domýšlivost na peníze je nejen ponižující, ale u křesťana dokonce hříchem.

Písmo pro bohatství nikoho neodsuzuje, jestliže je získal čestně. Nikoli peníze, ale milování peněz je kořenem všeho zla. Bůh dává lidem sílu, aby získali bohatství. V rukou Božího správce je nesobecké používání těchto prostředků, totiž bohatství, požehnáním pro vlastníka i pro svět. Ale mnozí, kteří vidí jen své zájmy a své zemské poklady, nemají cit k Božím požadavkům a k potřebám společnických. Chtějí si získat slávu svým bohatstvím.

5. Dobrý boj víry

Na které vyšší pohnutky upozorňoval Pavel Timotea? 1 Tim 6,11.12

Apoštol znovu upozorňuje Timotea na věčný život, a to nejen jako na trvalé světlo na konci cesty, ale jako na živou skutečnost celého zemského putování. Neváhej, uchop věčný život, bojuj o něj — ponouká Pavel všechny křesťany, právě tak jako i apoštol Jan.

Řečtina tohoto verše je ještě důraznější: „Stále bojuj, ať se ti stane boj celoživotním zvykem.“ Křesťan na zemi nemůže nikdy říci, že už nemůže hřešit.

Božím úmyslem není, aby lidé v životním boji udržoval lidský soucit nebo chvála, chce však, aby „vyšli za stany“, nesli pohanění, bojovali dobrý boj víry a obstáli v každém těžkém postavení. Bůh nám umožnil přístup ke všem pokladům nebes v převzácném daru svého Syna, který má dokonalou moc pozvednout nás, zušlechtit a uzpůsobit dokonalostí svého charakteru, abychom byli užiteční v životě tomto i v budoucím. Přišel na náš svět a žil takovým životem, jaký vyžaduje od svých následovníků. Jeho život byl životem sebezapření a odříkání.

6. Výzva k vítěznému životu

Nač upozorňoval přísně Pavel Timotea? 1 Tim 6,14

Mnozí křesťané se mýlí, když se domnívají, že Bůh očekává od věřících méně než život „neposkvrněný“ a „bez úhony“. Bůh jasně praví, že hřích a víra se neslučují. Víra říká „ano k Bohu a hřích praví „ne“.

Jak můžete žít životem vítězství nad hříchem? Právě tak jako Ježíš — životem víry. Ježíš nepronázal žádné vlastnosti, než jaké by lidé vírou v něho nemohli mít.

Bůh chce, aby ti, kdož přijímají jeho milost, pocítili její moc. Rovněž chce, aby jeho služebníci byli důkazem toho, že skrze jeho milost mohou lidé nabýt Kristovu povahu a směřují se radovat z jistoty, že se těší jeho velké lásce. Bůh chce, abychom podávali svědectví o tom, že nemůže být spokojen, dokud se lidstvo nenapraví. Pouhá slova to nemohou vyjádřit. Musí se to zračit v povaze a projevat v životě. Kristus čeká, že bude zpodoben v každém svém učedníku.

Charakter k Boží slávě

Zákl. verš: Tit 2,7.8a

Epištola Titovi byla napsána dříve nežli druhá epištola Timoteovi, a to pravděpodobně mezi Pavlovým prvním a druhým uvězněním v Římě kolem r. 65 po Kr.

Titus právě tak jako Timoteus se již více let těšil Pavlově důvěře. Pavel byl vlastně velmi vděčný za Titův statečný postoj, když budoucnost korintského sboru se zdála být na vážkách (viz 2 Kor 8,16.17).

Titovo určení na Krétu podobalo se Timoteovu posláním do Efezu; proto je zde určitá podobnost naučení a rad. Jsou-li zde nějaké rozdíly, pak proto, že Timoteus byl spíše tišší, zdrženlivější a jemnější, zatímco Titus byl podle všeho energičtější a rozhodnější. Chování obou bylo však vzorně křesťanské a Pavel každého nazývá „pravým synem ve víře“.

Titus i Timoteus měli posílit organizační práci, kterou započal Pavel, měli církevní sbor svěřit odpovědným představitelům (v.5) a jít zase dál, kde bylo zapotřebí jejich zkušeností.

Tak jako v epištolách Timoteovi tak také zde Pavlova napomenutí zdůrazňovala trojí tématiku: zdravou církevní organizaci, zdravé učení a zdravý a příkladný život. Vidíme v tom určitý logický pořádek a Pavel jej v epištole Titovi sleduje v tomto zařazení.

V epištole Titovi nalezneme některé z nejkratších statí celého Nového zákona — je to dokonalá směs teologie a praktických rad. Kdykoli se tyto dvě složky od sebe oddělily, nastaly v církvi těžké doby.

1. Zbožnost — cíl víry a učení

Co je prvořadým cílem víry a poznání? Tit 1,1—4

Řecký výraz přeložený v našem překladu pojmem „známost“, „poznání“, „poznávání“ znamená porozumění, které se získává zkušeností. Podle všeho bylo na Krétě několik teologických mudrlantů a filosofických šarlatánů (Tit 1, 9—16). Cílem křesťanství je, tak to alespoň vysvětluje ze všech Pavlových epištol, že Bůh chce „odsoudit hřích v těle“ (Řím 8,3) rozvinutím života víry, z něž se rodí zbožnost.

Poznání pravdy nezáleží ani tak na síle rozumu, jako na čistotě záměru a prostotě upřímné víry, která je závislá na Bohu.

2. Odmítnutí bludu

Jak se musíme vypořádat s bludem v křesťanském sboru? Tit 1,9.10

Představitel sboru (starší) měl by se mimo bezúhonného charakteru vyznačovat rozumovým pochopením evangelia i hlavních argumentů namířených proti němu.

Někteří si myslí, že málo záleží na vzdělání a důkladné znalosti Písma, jen když má člověk Ducha. Bůh však nikdy neposílá svého Ducha, aby posvětil svévolnou nevědomost.

Výtržníky, kteří by chtěli církev modelovat podle vlastní představy, umlčíme nejlépe tím, že pravdě dáme zazářit v její prostotě a dokonalosti. Autorita pravdy je mnohem působivější nežli autorita pouhého úřadování.

Jaký cíl sleduje takové přímé odmítnutí? Tit 1,13

Cílem jakékoli církevní disciplíny je záchrana pomýlených členů a jejich návrat do církevního společenství.

Jsme na nebezpečné půdě, jestliže jako křesťané nedokážeme v klidu zkoumat sporné body. Ti, kteří nedovedou nestranně zkoumat důkazy určitého stanoviska, které se liší od jejich názorů, nejsou způsobilí pracovat v žádném odvětví díla Božského.

3 Psychologie pravdy a bludu

Proč je hřích sebeklamem? Tit 1,15.16

Zde je zdůrazněna velmi užitečná psychologická pravda: jestliže srdce (tj. duch člověka) má správný vztah k Bohu, pak styk s něčím, co lidé označili za nečisté, nemůže znečistit toho, kdo má čisté srdce. A naopak: má-li srdce nesprávný vztah k Bohu, pak žádná náboženská formalita nemůže srdce očistit (viz Mat 15,10–20).

Věřící člověk rozeznává pravdu od bludu, protože zatímco zrakem vnímá psané Slovo Boží, své srdce otevřel vnitřním u slovu Božím.

Znalosti učitelů bez víry se liší od znalostí, které získali „vyvolení Boží“ (Tit 1,1). Členové církve bez pravé víry mají jen informace. Opravdová víra jim nepronikla do srdce, aby změnila jejich život.

Mnozí tvrdí, že znají Boha, ale svými skutky ho zapírají. Počítají se mezi Boží zvláštní vyvolený lid, který má zvláštní a slavné poselství, jež by mělo posvětit jejich život a které musí být hlášáno světu. Avšak moc této pravdy není mezi nimi patrná, ani se neprojevuje horlivým úsilím pro Pána.

4. Život, který odpovídá pravdě evangelia

V jaké souvislosti vidí Pavel učení a jednání? Tit 2, 1–3

V epištolách Timoteovi a Titovi apoštol Pavel stále znovu zdůrazňuje, že pravda evangelia očistí člověka duchovně i tělesně.

Pravdu musíme zvěstovat tak, aby upoutala mysl každého člověka. Je velice důležité, aby pravda byla zbavena všeho falešného a každého fanatického vzruchu, aby se prosadila vlastní závažností a osvědčovala se svojí čistotou a vznešeností charakteru.

Boží pravda věřícího člověka nikdy nepontžní, ale povznes, očistí jeho záliby, posvěti jeho úsudek a zdokonalí

jej pro společenství čistých a svatých andělů v Božím království.

5. Život odpovídající pravdě

Jakou zvláštní pravdu předkládá Pavel mladým mužům a ženám? Tit 2,4—6

Zvláštností Pavlovy rady je skutečnost, že výchovu mladých žen svěřuje ženám ve sboru a nikoli Titovi. Mužská rada by snad do určité míry měla význam, ale starší křesťanské ženy mohou mladým ženám lépe poradit a pomoci v rodinných záležitostech, aby tak církev získala mezi lidmi dobré jméno.

Slova a skutky všech, kteří žijí novým životem v Kristu, vyznačují se shovívavostí a nesobečností. Budete-li se snažit žít jeho životem a ovládat vlastní já i vlastní sobectví a ochotně sloužit jiným, získáte jedno vítězství za druhým. Pak váš vliv bude požehnáním pro svět.

6. Živý příklad

Proč má být nejen Titus, ale každý člen církve příkladem dobrého chování? Tit 2,7.8.10

Řecká stavba věty zde zdůrazňuje, že Titus byl dobrým vzorem a měl by jím zůstat i nadále. Vždyť nejlepším naučením v pohanském prostředí na Krétě mohl být živý příklad mladého Tita.

Mladí i staří v církvi i ve světě důkladně pozorují každého křesťana. Naši bližní jsou odzbrojeni, stojí-li tvář v tvář ztělesnění opravdové čestnosti, opravdovosti a slušné řeči. Svět nepotřebuje nové metody, dokonce ani nové poselství, ale potřebuje nové lidi.

Jako Kristovi následovníci měli bychom se snažit o to, aby naše slova nám byla v křesťanském životě vzájemnou pomocí a povzbuzením. Více nežli dosud měli bychom vyprávět o zkušenostech svého duchovního života. Měli bychom vyprávět o Božím milosrdenství, o nezměrných

hloubkách Spasitelovy lásky. Naše řeč by měla být slovy chvály a díky. Je-li mysl a srdce naplněno láskou Boží, projeví se to v našich rozhovorech. Jestliže naše řeč takto Krista zjevuje, pak má moc získat lidi pro něho.

---

9. úkol — dne 28. srpna 1976

Ovoce milosti

Zákl. verš: Titus 2,11

Pavlovo teologické uvažování a způsobilost při zvěstování toho, co mu bylo zjeveno, není snad nikde jasnější nežli ve verších Písma, které budeme studovat dnes. Apoštol zde spojil dvě významná ohniska křesťanského učení — Ježíšův první a druhý příchod. Ve svém prvním příchodu dal Ježíš příklad správného života svým následovníkům a při svém druhém příchodu uvítá ve svém království ty, kteří pochopili jeho příklad a následovali jej. Viz Tit 2,12. Svým prvním příchodem objasnil, že Bůh první vykročil za člověkem, že láska nečeká na pozvání. Ve svém druhém příchodu doširoka otevře brány věčného života těm, kteří „horlivě následovali dobré skutky“ (Tit 2,14). Jinými slovy řečeno: símě království zaseté při prvním příchodu Ježíše Krista bude sežnuto při jeho druhém adventu.

Doba jeho druhého příchodu bude velkou měrou závislá na tom, jak rychle dozraje tato žeň. „A když sežrá úroda, ihned přičiní srp; nebo nastala žeň.“ (Mar 4,29) Kristus toužebně očekává, aby se v jeho církvi zřetelně projevila jeho přítomnost. Když bude Kristusův charakter dokonale viditelný v jeho lidu, pak přijde a přijme jej za své vlastnictví.

1. Milost je důvodem naděje.

Mají všichni lidé příležitost ke spasení? Tit 2,11–13

Těžko můžeme pochopit vzhledem k tomuto a jiným podobným veršům (Jan 1,9; 1 Tim 2,3–6), jak se mohlo do církve dostat učení o předurčení a tomu podobné bludy. Duch Boží má moc uschopnit každého člověka, aby zužitkoval své příležitosti spasení. O spasení se lidé připravují sami svým svévolným odmítáním daru života.

Světlo, kterým Boží milost osvěcuje srdce, usměřňuje nás na cestu života věčného. Takový člověk pak odmítá všechno sobecké a nízké, přijímá zcela jiný způsob života, který se vyznačuje sebeovládáním, zbožností a souladem s Božími požadavky.

Toto vítězství milosti je částečně motivováno blahoslašenou nadějí na Ježíšův brzký příchod, který umožní, aby všichni, které milost Boží změnila, mohli žít v jeho království.

2. Milost řeší problém hříchu

Přišel nás Ježíš spasit v našich hříchích nebo z našich hříchů? Tit 2,14

V těchto několika slovech je stručný náznak toho, jak Bůh chce rozřešit problém hříchu. Před Bohem nemá cenu žádná zdánlivá dobrotá. Ten, kdo skutečně touží po odpuštění hříchů, musí se jich skutečně zříci.

Kristovo náboženství znamená více než jen odpuštění hříchů, znamená odstranění našich hříchů a zaplnění prázdnoty po nich ovocím Ducha svatého. Když člověka ovládne Kristus, pak můžeme mluvit o očištěné bytosti a osvobození od hříchu. V životě takového člověka dosáhl Kristus slávy, dokonalosti a plnosti evangelia.

Hlavním záměrem Kristova vtělení bylo dokázat, že i po tisíciletých vládách hříchu mohou lidé žít bez hříchu skrze moc Ducha přebývajícího v nich. Kristův dokonalý život v lidském těle zlomil satanovu vládu. Původce hříchu už

nemohl dále tvrdit, že Bůh od svého stvoření žádá příliš mnoho.

Svět potřebuje praktický důkaz o tom, co může Boží milost vykonat pro lidi. Aby lidé získali své původní vznešené postavení, pomáhá jim vítězit nad sebou samými. Svět nepotřebuje nic více než poznání spásné moci evangelia, která se projeví v životech podobných Kristu.

3. Milost je praktická

Jak vážně bral Pavel úroveň života požadovanou od křesťanů? Tit 2,15—3,2

Pavel připomíná Titovi, že křesťané mají také občanské zodpovědnosti. Jako Kristovi následovníci mají být příkladem dobrého chování a jednání lidem mimo církve.

Neměli bychom dát žádný důvod k tomu, aby se o nás myslelo, že jsme lidé se zlými záměry. Z naší literatury i projevů měli bychom odstranit každý výraz, který by vytržený ze souvislosti mohl by být zneužit jako protizákonný nebo protispolečenský. Máme mluvit, pracovat a žít tak, abychom byli naším spoluobčanům dobrým příkladem, jako věrní a spolehliví synové a dcery své vlasti.

Můžete být věrní zásadám, můžete být spravedliví, čestní a zbožní, ale při všem tom musíte pěstovat také pravou něžnost srdce, laskavost a zdvořilost. Je-li někdo na scestí, buďte k němu laskaví; nejste-li zdvořilí a přívětiví, můžete ho odradit od Krista.

4. Jednota božství v spasitelné milosti

V čem se projevuje jednota božství při záchraně člověka? Tit 3,4—6

Bůh je osobní bytost, od počátku se stýká s lidmi a nejvýrazněji se s nimi setkal při vtělení. Bůh nečeká na nikoho, až udělá první krok. Boží láska první probouzí ozvěnu víry. Přijmeme-li jeho lásku, budeme laskaví tak jako on a nejen vůči těm, které máme rádi, ale i k lidem bloudícím a hříšným.

Božími dítkami jsou ti, kteří se stali účastníky jeho přirozenosti. Členy Boží rodiny se nestáváme na základě pozemského postavení, původu, národnosti anebo náboženských předností, ale na základě lásky, té lásky, která miluje všechno lidstvo.

5. Milost obnovuje správné vztahy

Kam posléze dovede milost každého, kdo ji přijímá?
Tit 3,7.8

Výsledkem úsilí při znovuzrození a na začátku nového života (2 Kor 5,17) je nový křesťan, dcera nebo syn, který byl vrácen Boží rodině.

Jaký význam má víra, byl-li člověk ospravedlněn milostí?
Ef 2,8

Víra je podmínka, na jejíž základu uznal Bůh za správné slíbit hříšníkům odpuštění. Vírou se můžeme chopit Kristových zásluh, jedině to je lék proti hříchu.

Co je důkazem, že pravá víra skutečně dovoluje působení milosti?

Ospravedlnění z víry v Krista se projeví změnou charakteru. Pro svět je právě toto znamením pravdivosti učení, které vyznáváme. Každodenním důkazem, že patříme k živé církvi, je to, že žijeme podle Božího slova.

6. Milost doložena změnou života

O jaký vztah víry a skutků se vždy Pavlovi jednalo?
Tit 3,8.14

Při veškerém vzletném teologickém výkladu toho, co Bůh učinil pro člověka, Pavel nikdy nezapomíná na pozemskou realitu odpovědnosti člověka za přijatou milost. Bůh nikomu milost nevnucuje. Jen stojí u dveří a klepe. Chce člověku dopomoci ke změně života; člověk má toužit po této změně a Bůh mu chce ke změně dopomoci. Milost nepůsobí tam, kde není víra, která by vedla k dobrým skutkům.

Ať je naše vyznání jakékoli, nic nám neprospěje, pakliže nebudeme Krista zjevovat skutky spravedlnosti.

Nebeský hospodář se těší na žně jako na odplatu svého obětavého úsilí. Kristus se chce projevit v lidských srdcích, a to v těch, kteří v něho věří. Cílem křesťanského života je přinášet ovoce — je to tvoření Kristova charakteru ve věřícím člověku, aby tato tvořivá změna nastala také v životě jiných.

---

10. úkol — dne 4. září 1976

Věrné obhajování pravdy

Zákl. verš: 2 Tim 1,14

Druhá epištola Timoteovi není pokračováním první epištoly, vlastně se od ní velice liší. Tato epištola byla nazvána Pavlovou „poslední vůlí a testamentem“. Není snad v celém Novém zákonu epištoly, která by byla tak velice proniknuta něžností. Její dech je cítit ve všech čtyřech kapitolách. Pavel se zde již neprojevuje jako nebojácný misionář, který putuje z jedné země do druhé v okolí Středozemního moře. Epištolu píše z vlhkého, špinavého římského vězení v předtuše, že čas jeho pozemského života je již velice krátký.

Mimo věrného Lukáše je pravděpodobně zcela sám. Pavel, ten velký apoštol, jemuž tisíce lidí vděčí za naději a zvěst o věčném životě, je sám. Kde zůstali jeho dlužníci?

Tuto obdivuhodnou epištolu napsal Pavel před svou popravou. Vžijme se do situace Timotea anebo do postavení kteréhokoli osamělého misionáře, který je obklo-

pen jen nevděčnými zástupy, případně osamělého křesťana, který je svírán úzkostí a jemuž nerozumí nikdo ani ve vlastní rodině. Tato epištola pomohla nejednomu z hrdinů kříže, aby i v největší tísní byli radostní, aby získali sílu k novému boji a aby tvář v tvář smrti přímo vítězoslavně jásali. Mnozí četli tyto kapitoly jen s těžce potlačovaným pláčem.

1. Obraz osvědčeného bojovníka

Kterou jednoduchou skutečnost zdůrazňoval Pavel v těchto krušných chvílích svého života? 2 Tim 1,1–3

Skutečně upřímné loučení! Jak bychom my oslovili naše milované?

Lidmi pokořen, ve špinavém žaláři určeném pro zločince, a přece i zde žil Pavel vzpřímeně, stál jako apoštol Pána J. Krista.

Podstata evangelia je zde vystižena několika slovy: „Zaslíbení života, který je v Kristu Ježíši.“ Radostná zvěst o Ježíši zní: on je život a „přišel, aby život měli a hojně měli“ (Jan 10,10). Temnotu blízkého konce osvěcovala Pavlova skutečnost zaslíbení jeho Pána o životě věčném.

Jaké přání vyjádřil Pavel pro Timotea? 2 Tim 1,2

2. Obraz milovaného učedníka

Jaké pouto pojilo Pavla s Timotejem a jeho rodinnými příslušníky? 2 Tim 1,5

Pavel zde naznačuje, že každý člověk je do velké míry odrazem pozadí vlastních předků. Proto ani správný životopis nezačíná narozením člověka, ale stručnou charakteristikou prostředí rodičovského a prarodičovského.

Pavel děkuje Bohu za své rodiče (v.3), kteří jej jistě svědomitě poučovali o Bohu izraelském. Víra je odpovědí jeho života Bohu. Příklad je nejlepší svědectví. Jak vděčný byl Pavel i Timoteus svým rodičům:

Jaký duch odpovídal víře Pavla i Timotea? 2 Tim 1,7

Je velice lehké mít moc bez lásky, moc bez sebeovládání, sebeovládání bez lásky atd. Pavel věděl, jak i v těžkostech zvěstovat Krista a jeho pravdu, nejde-li to slovem, tedy příkladem.

3. Mocné evangelium

Proč se Pavel a Timoteus nestyděli za Ježíše? 2 Tim 1,8–10

Každý křesťan se může někdy dostat do podobné situace jako Timoteus, kdy pro přiznání se k lidem, kteří zachovávají přikázání Boží, sám bude v pohrdání. Pavlova výzva zní dosud: „Protož nestyď se za svědectví Pána našeho, ani za mne, vězně jeho“ (v.8)!

Evangelium je vlastně příběh o Ježíši, který přemohl strach smrti, protože dokázal, že má klíče hrobu. To je moc! Evangelium zvěstuje dále, že Ježíš může přemoci ty ničivé síly, které zabíjejí ducha, jako kupř. závist, strach, pycha a žádostivost. To je moc! Takové evangelium je mnohem více než jen odpuštění hříchů.

Opracovávání a očišťování, abychom byli způsobilí pro nebesa, je velké dílo a bude nás stát mnoho utrpení a zkoušek, protože naše vůle se nechce podříditi vůli Kristově. Ohnivou pecí musíme procházet tak dlouho, dokud oheň nespálí všechny odpadový materiál, dokud nebudeme čistší a nebudeme zrcadlit jeho obraz.

Bez kříže není koruny života. — Náš Spasitel procházel různými zkouškami a v Bohu neustále vítězil. V Boží síle smíme být i my silní za všech okolností a smíme se chlubit křížem Kristovým.

4. Skutečnost osobního poznání

Co pomáhalo Pavlovi, že byl tak obdivuhodným křesťanským svědkem? 2 Tim 1,11.12

Pavel se nestydl, i kdyby byl celý svět křičel: hanba! Proč také? Pavel poznal něco a někoho, co neznali jeho žalobci. V tom byl ten rozdíl.

Pavlovo náboženství bylo zakotveno v Bytosti, kterou znal nejen ze slyšení, ale i z osobní zkušenosti. Jediným svrchovaným cílem Pavlova křesťanského života bylo sloužit tomu, jehož jméno jej kdysi dráždilo k pohrdání. Nyní jej od služby Ježíši nemohlo odvrátit protiventství ani pronásledování. Jeho víra podepřená úsilím a očistěná obětí jej udržovala a posilovala.

Lidé umírají, Ježíš však zachovává jejich dílo a svěruje je dalším věrným lidem, kteří je konají až do „onoho dne“, kdy všechno úsilí provždy skončí.

5. Zodpovědnost za víru

K čemu Pavel naléhavě nabádal Timotea? 2 Tim 1,13.14

„Zdravá řeč“, podle jiného překladu „zdravá zvěst“. Cokoli neodpovídá tomuto Pavlovu přímému a jasnému učení, podněcuje duchovní nákazu a mravní nemoc.

Rozumní lidé sice vědí, že pravdu musíme vždy zvěstovat řečí doby, avšak „zdravá slova“ podle Pavla jsou vždy významná a srozumitelná. Kdyby se byl Pavel zabýval chemií nebo astronomií, jeho výroky by musely být bezpochyby zmodernizovány. Pavel však mluví o víře a hříchu. Člověk stále potřebuje Spasitele na záchranu před hříchem.

6. Stíny před polednem

Jaké zklamání zažil apoštol Pavel ve svém utrpení v posledních dnech? 2 Tim 1,15—18

Oč je smutnější zmínka o těch, kteří se od Pavla odvrátili, o to radostnější je zpráva o Oneziforovi. Když se doslechl o Pavlově utrpení, odebral se do Říma. Rodinní příslušníci souhlasili s jeho odchodem z Efezu. Vždyť apoštol Pavel pro ně kdysi tolik vykonal, a bylo tedy samozřejmé, aby se mu odvděčili alespoň takto.

Oneziforus se nestyděl za vězně Pavla, vyhledal křes-

řany, kteří by mu mohli říci, kde je Pavel vězněn. Bez ohledu na možné nebezpečí, která souvisela s návštěvou u apoštola, jenž byl označován za zločince, nezaváhal, a dostal se až k němu.

Pavel nezapomněl na tyto projevy lásky a přál si, aby Timoteus učinil pro tuto rodinu vše, co bude moci. Nadto se modlil, aby Oncefirus „v onen den“ směl vejít do království našeho Pána.

Pro Pavla znamenal výraz „v onen den“ všechno, co od Boží budoucnosti očekával. Kolika křesťanům v následujících stoletích byla povzbuzením Pavlova odvaha a evangelium, které tak věrně a nebojácně zvěstoval! Právě přátelství nelze koupit; přetrvává však v těžkostech, utrpení a nepřizní.

---

11. úkol — dne 11. září 1976

Mužové a ženy víry

Zákl. verš: 2 Tim 2,4

Pavel získal mnoho významných poznatků o tom, jak nejlépe zvěstovat evangelium. Ze zkušeností se naučil, čeho se má vystríhat a co by bylo pro šíření evangelia nejvhodnější. Poznal, že i nevyvratitelné argumenty mohou vyvolat odpor, ale moci zbožného příkladu málokdo odolá. V této kapitole své druhé epištoly Timoteovi, kterou napsal před svou mučednickou smrtí, zdůraznil význam osvědčenosti těch, kteří jsou povoláni přenést zvěst evangelia z jedné generace do druhé.

Objasnil, že každý pravý křesťan bude nejen nepochopen, ale dokonce pronásledován, jako sám náš Pán a i on,

apoštol Pavel. Připomíná zde statečnost bojovníka, disciplínu vytrénovaného sportovce a vytrvalost dobrého zemědělce.

Od těch, kteří budou v díle pokračovat tam, kde přestal on, neočekává ledabylou práci. Křesťanství není nějaký úžasný citový zážitek, ale nanejvýš odpovědné a úplně odevzdání se Pánu slávy. Tato celková odevzdanost bude viditelná v horlivé pozornosti křesťana vůči vlastnímu rozvoji, takže bude připraven pro každý případ, jaký se jen ve službě jeho Pánu může vyskytnout.

1. Křesťanský bojovník

Čím zvláště se vyznačuje dobrý voják víry? 2 Tim 2,3.4

Srovnání života křesťana se životem vojáka naznačuje, že v obou případech je požadována zdatnost a to často-krát za velice tísnivých okolností. Vojáky v boji nečeká žádná rekreační pohoda.

Podle slov E. G. Whiteové je třeba mládež poučit, že tento svět není žádná okázalá přehlídka, ale bojiště. Všichni jsou povoláni, aby jako dobří vojáci snášeli tvrdé podmínky. Je třeba mládeži říci, že pravou zkoušku charakteru osvědčí tím, když budou ochotni snášet těžkosti, zastávat těžká a odpovědná postavení a vykonávat to, co je nevyhnutelně zapotřebí, třeba by to nepřineslo žádné pozemské uznání nebo odplatu.

Dobří vojáci Ježíše Krista myslí na úkol, který jim byl svěřen a bez odmlouvání poslouchají příkazy svého Pána.

2. Křesťanský závodník a zemědělec

Čím zvláště se vyznačují úspěšní závodníci? 2 Tim 2,5

Pavel pokračuje v podávání příkladů zdatnosti. Úspěšný závodník musí závodit podle pravidel. Musí čestně bojovat a jen tak získá uznání ostatních.

Čím zvláště se vyznačuje úspěšný zemědělec? 2 Tim 2,6

Kdo by pochyboval o namáhavé práci zemědělců, jejichž úsilí živí celý svět? Jím prvním patří „podíl na úrodě“.

Z Pavlových slov plyne duchovní naučení: Ti, kteří s námahou přinášejí zvěst spasení jiným, mají mít sami podíl na spasení. Nemají-li křesťané účast na duchovním žití vlastního života, pak jejich vliv bývá marný.

Chceme-li jiné přesvědčit o moci Kristovy milosti, musíme nejprve sami zakusit její moc ve vlastním srdci a životě. Evangelium, které zvěstujeme jiným, musí být tímtož evangeliem, kterým jsme spaseni i my.

3. Ochotný trpítel

Jakou souvislost nalézáme mezi naučením v uvedených příkladech a Ježíšem Kristem? 2 Tim 2,8—10

Až dosud Pavel ve své druhé epístole Timoteovi přesvědčivě dokazoval, že pravý křesťan se nezalekne utrpení právě proto, že je křesťanem. Nyní Timoteovi připomíná: Nezapomeň nikdy na našeho Pána. Budeš-li v pokušení vyhnout se těžkostem a nebezpečí, vzpomeň si na Ježíše a přemýšlej o něm. Když úplně pochopíš Ježíšovu zkušenost, pak si uvědomíš, že také křesťané jsou povoláni trpět podobně jako on.

Pavel, Timoteus a všichni ostatní, kteří trpěli pro spravedlnost, odešli — ale mužové a ženy víry pokračují v šíření evangelia.

4. Pilný žák

Jaká odpovědnost spočívala na Timoteovi? 2 Tim 2, 14.15

Někteří lidé jsou v nebezpečí, že pro ně křesťanství bude jen věroukou. Tito lidé se zaměřují převážně jen na náboženské informace, aby mohli úspěšně oponovat odlišným názorům. Kdyby mělo křesťanství záležet jen na náboženských informacích a logice, pak by některé důvody, kterými zdůvodňují biblickou pravdu, lidem více škodily nežli pomáhaly.

Pavel nabádá Timotea, aby připomínal zvláště mladým lidem, které chce vzdělávat, že u zvěstování slova pravdy musí opravdoví Boží pracovníci dostat se rozumem k srdci.

Čím více bude pod vedením Ducha svatého vzdělána mysl, tím může být v Boží službě užitečnější. Pán si přeje, abychom se co nejlépe vzdělali, abychom získané poznání mohli předávat jiným. Neměli bychom zameškat ani jedinou příležitost, kdy se mohou rozvinout naše rozumové schopnosti pro dílo Boží.

5. Projevy čistého srdce

Jaké jsou vnější projevy čistého srdce? 2 Tim 2,22,23

Řečtina v těchto verších je velice poučná: „stále utíkej“ — „stále se snaž“. Timoteus měl tedy stále pokračovat v dosavadním příkladném životě.

Při všech přednostech, které křesťané získali, je možné, že duchovně nevyspělí členové podlehnou pokušení pýchy, svodu, dogmatismu, hašteřivosti a nezdravé ctižádosti. Před tímto měl Timoteus „stále utíkat“.

Pro útěk a snahu platí určitý duchovní zákon: Člověk nemůže utíkat před hříchem, jestliže aktivně neusiluje a nežene se za spravedlností. Pavel vícekrát upozornil na tento zákon. V Kol 3 mluví např. o „odložení“ hříšných zvyklostí, a radí, aby si vyvolení Boží oblékli to, čím se vyznačoval život Pána Ježíše.

Nikoli všichni, kteří se pokládají za Kristovy pracovníky, jsou pravými učedníky. Mezi těmi, kteří nesou jeho jméno a snad se i počítají mezi jeho posly, někteří ho nepředstavují svým životem. Neřídí se jeho zásadami. Tito lidé jsou často příčinou zmatku a znechucení pro své spolupracovníky, kteří jsou ještě mladí v křesťanské zkušenosti; avšak nikdo nemusí být sveden. Kristus nám dal dokonalý příklad. Vyzývá nás, abychom ho následovali.

6. Laskavý učitel

Čím se vyznačuje ten, kdo zvěstuje křesťanství jiným?
2 Tim 2,24.25

Pavel zde podává měřítko, jímž může křesťan změřit své křesťanské chování vůči jiným. Znat učení je velmi důležité, ale není postačující.

Křesťanský učitel není debatér, který se vyžívá v zápalu debat; spíše se každé hádce vyhne, protože ví, že křesťanství má přesvědčit a získat srdce i hlavu. Pravý křesťanský učitel získává zdravými důvody a přívětivostí, která odzbrojí protivníka. Kristův způsob ani nic jiného nedovoluje.

Ti, kteří zvěstují slavné, významné a zušlechťující pravdy slova, musí být vždycky důkladní, upřímní, horliví, ale přitom mírní, se zdravými názory, aby mohli umlčet odpůrce.

Kdo pilně zpytuje slovo Boží a pokorně následuje Krista, nebude zacházet do krajností. Spasitel nikdy nešel až do krajností. Nikdy neztratil sebeovládání a nikdy se neprohřešil proti taktu. Věděl, kdy má mluvit, ale věděl také, kdy má mlčet.

Jaký svrchovaný cíl sleduje křesťanské učení? 2 Tim 2,26

---

12. úkol — dne 18. září 1976

Nebezpečí falešné víry

Zákl. verš: 2 Tim 3,16

Ve třetí kapitole své druhé epištoly Timoteovi podává Pavel porovnání mezi vírou pravou a nepravou, mezi lidmi, kteří mají pouze bezmocnou formu pobožnosti a těmi, kteří svým trpělivým, laskavým a neochvějným životem „chtějí pobožně žít v Kristu Ježíši“.

Tak jako za časů apoštola Pavla tak i dnes jsou někteří členové církve povoláni k tomu aby mezi věřícím lidem zastávali určité postavení. Často lze těžko rozeznat, zda tito lidé spojují své viditelné postavení s živou, duchovní mocí křesťanství. Ani vůdcovské postavení není zárukou, že pohnutkou života je vždy duchovní moc pravé víry.

Pravá víra se pozná porovnáním ovoce života se směrnicemi Písma a hlavně se životem Pána Ježíše a takových lidí, jako byl apoštol Pavel. Upřímní zpytatelé pravdy budou moci poznat skutečný tón víry. Pravá víra je konečně hodnocena podle toho, jak se člověk chová a nejen podle vyznání.

1. Forma bez moci

Čím se bude vyznačovat život mnohých vyznavačů v době před druhým příchodem Ježíše Krista? 2 Tim 3,1—5

Pavlův seznam nepravostí měl svoji platnost téměř v každé době, zdá se však, že Pavel měl zvláště na mysli dobu před druhým příchodem Ježíše Krista. Bude to doba, která má být zvláště těžká pro ty, kteří usilují o spravedlnost. Nebezpečné časy to budou proto, že lidé, o nichž zde Pavel píše, budou přímo v církvi. Zřejmě to nebudou lidé smýšlející světsky, ale spíše lidé tváříci se zbožně, a přitom hříšného jednání. Opravdoví křesťané se mají mít před nimi na pozoru.

Má nás omámit sobectví a pohodlí těch, kteří mají pozemské majetky a přepychové příbytky? Jako mravně smýšlející lidé máme přestat se zajímat o záchranu hynoucích? Máme mlčet? Pak by Boží odplata neminula ty, kteří měli jasně světlo a slyšeli by Boží soud: „Rozkoší milovníci více nežli milovníci Boha.“

2. Nepravá víra

Jak jinak se ještě projevuje nepravá víra? 2 Tim 3,6—9

Pavlův souhrn udivuje proto, že mezi těmito sobeckými lidmi a těmi, kteří milují rozkoše, jsou dokonce takoví, kteří aktivně šíří své vlastní náboženské představy. Ne-postupují však otevřeně a přímo, ale spíše tajně a lstivě. Tak se má hned na začátku potvrdit pravost náboženského učení, které se zpočátku zdá docela přijatelné. Dalším zajímavým rysem těchto hlasatelů bludů bylo, že spíše chtěli ovlivňovat ženy nežli muže.

Kolik mladých i starších hledá raději celá léta „nové světlo“ a vyhýbají se jasné povinnosti! Pravda evangelia se jim nelíbí, protože vyžaduje rozhodnost a pokání.

3. Pravá víra

Až kam může dospět následovnická věrnost pobožného života? 2 Tim 3,10—12

Timoteus nebyl jen pozorovatelem, on „následoval“ jako ten, který jde za svým spolehlivým přítelem. Bojoval o to, aby se Pavlova víra stala i jeho vírou.

V tomto úryvkovitém líčení svého života neřká Pavel Timoteovi nic nového; s perspektivou velice krátkého života píše tak jako otec synovi. Rozdíl mezi jeho životem a způsobem života těch, o nichž psal ve verších 1—5 je zcela jasný; víra v Ježíše mu umožnila nový život.

4. Písmo — základ víry

Jedině kdy se může Písmo stát základem víry? 2 Tim 3,14.15

Mnozí křesťané přehlédli nebo zavrhli toto pozoruhodné napomenutí. Staré pravdy budou čím dál tím víc znepokojovaly ty, jejichž život nějak vybočuje. Oni musí vyhledávat novinky. Nejsou spokojeni s tím, co už je zjeveno. Zacházejí příliš daleko. Obhajují novou teologii, novou morálku, nové vzory. Někdy je snad nutné přijmout nové metody práce, ale Pavlova rada zní: „Ale ty zůstávej v tom, čemužs se naučil, a cožť jest svěčeno“ (v.14).

5. Písmo vede k spravedlnosti

Jaký význam má pro člověka Písmo? 2 Tim 3,16

Timoteus se nemusel bát o budoucnost ani tehdy, až jeden z hlavních šířitelů křesťanství a jeho nejdražší přítel bude popraven. Jeho nezastraší žádný nepravý učitel. Ať přijde na lidi cokoli, Písmo zůstává neomylnou směrnicí křesťanské víry a života. Písmo nepoučuje ot om, co se mohou lidé dovědět sami, ale zvěstuje duchovní pravdy, o nichž se člověk dovídá jedině z Božího zjevení.

Prvořadým cílem Písma je uvést lidi do správného vztahu s Bohem, a k takovému životu, který Bůh může označit za příkladný život podle jeho vůle.

Bohu se zalíbilo prostřednictvím lidí oznámit světu svoji pravdu. On sám skrze svého svatého Ducha lidi uzpůsobil a uschoptil pro toto dílo. Vedl jejich mysl, aby věděli, co mají říci nebo napsat. Svědectví Písma je zvěstováno nedokonalým výrazem lidské řeči, přesto je však svědectvím Božím, a poslušné a věřící dítko Boží spatřuje v něm slávu božské moci, plné milosti a pravdy.

6. Písmo usměrňuje k dokonalosti

Jaký je konečný záměr studia Písma? 2 Tim 3,17

Písmo je spolehlivým vůdcem pro toho, kdo chce ve svém životě zvítězit nad hříchem a kdo chce mít jasno v otázkách pravdy, aby mohl také jiné povzbuzovat k tomu, aby přijali Ježíše jako svého Boha. V Písmu je všechno, co člověk potřebuje k životu víry.

Studium slova Božího není samoučelné, vždy má vést k činu, k mravní obnově a ke změně života.

Jen věřící člověk může správně chápat Písmo svaté.

Skrze osobní zkušenost víry poznávají lidé Boha. Osobně si ověřili skutečnost jeho slova a pravdivost jeho zaslíbení. Okusili a poznali, že Pán je dobrý!

Víra tváří v tvář smrti

Zákl. verš: 2 Tim 4,7.8

Pavel byl téměř 30 let neúnavným vyslancem Pána Ježíše, ale v době, kdy psal tyto řádky, neměl již před sebou dlouhý život. Nevěděl, zda se ještě před smrtí uvidí s Timotejem. Jeho slova jsou slova umírajícího otce k synu. Jsou to slova vážná a hluboce dojemná.

Třebaže Pavel v poslední kapitole své druhé epištoly Timoteovi nemluví nic nového, přece tato slova psaná ve stínu popraviště dávají zvláštní důležitost tomu, co vyjádřil. Jen stručně, několika slovy, vystihl svůj životní běh, protože umírající člověk neplýtvá slovy. Jak pozorně a se slzami v očích musel asi Timoteus číst tato slova!

Co Pavel napsal Timoteovi, vztahuje se od té doby na každého křesťana až do Kristova druhého příchodu. Apoštolovy vynikající rady patří zvláště služebníkům slova Božího, avšak ani žádný člen církve se nevyhne zodpovědnosti, k níž jej zavazují. Pavel oslovuje každého, kdo chce dokončit svůj životní běh s jistotou, že také „dobrý boj dobojoval, běh dokonal a věru zachoval“ (v.7).

1. Každé slovo Boží

Jak znělo poslední Pavlovo napomenutí Timoteovi? 2 Tim 4,1.2

Povinností všech křesťanů a zvláště kazatelů je „kázat slovo Boží“. Náhradou za tento výraz používá Pavel ve verši 3. „zdravé učení“ a ve verši 4. slovo „pravda“. V tomto „slově“ je zahrnut obsah „svatých písem“ (2 Tim 3,15.16) a vše to, co Timoteus slyšel a naučil se od Pavla a ostatních apoštolů. Toto „slovo“, které mají křesťané zvěstovat, není jejich vynálezem. Povinností křesťana je

slyšet Boží slovo a poslouchat ho, chránit ho před bludem a zvěstovat je bez rozpaků všem lidem.

2. Zvěstování pravdy

Proč Pavlovi velice záleželo na tom, aby se evangelium kázalo s neochvějnou naléhavostí? 2 Tim 4,3—5

Pavel upozornil na ty, kdož mají „svrablavé uši“. Tyto lidi upoutají ti učitelé a kazatelé, kteří se zvláště zaměřují na novinky, zvláštnosti a senzacce. Je smutné, že tito lidé zavírají uši před jasným a osvědčeným evangeliem zvláště proto, že příslib každého požehnání zavazuje.

3. Zachování víry

Jaký naléhavý důvod uvedl Pavel, aby Timoteus plnil povolání kazatele? 2 Tim 4,5—7

Pavel zde uvádí hlavní důvod důležitosti Timoteovy služby — Pavel měl být obětován.

Řecký výraz, který překládáme slovem „odchod“, připomíná stav, kdy loď odrazí od břehu anebo stav uvolnění lan při skládání stanu.

V Pavlových posledních slovech není ani stopy po jakékoli přecitlivělosti anebo lítosti nad sebou samým. Pavel si nezasloužil takovou smrt. Přesto si zachoval vítěznou naději a křesťanskou radost a věřícím ukázal příklad, jak umírá člověk víry.

Každý musí osobně bojovat. Ani Bůh nemůže zušlechtit náš charakter a za nás přinést ovoce života, nebudeme-li s ním spolupracovat. Kdo se vyhýbá boji, ztrácí sílu, radost a vítězství.

4. Zachování víry

S jakou vyrovnanou jistotou se díval Pavel smrti v tvář? 2 Tim 4,7

Jak zachoval Pavel víru? V obou epištolách Timoteovi

srovnával Pavel víru s falešnou náboženskou zkušeností. Pravá víra plodí lásku, a pravou křesťanskou zkušenost nehledá v nějakém falešném teologickém poznání (1 Tim 1). Zdůrazněním víry Pavel nikterak neznehodnocuje věrouku. Může-li někdo zastávat zdravé učení bez víry, nemůže mít ovšem víru bez základu pravdy o Bohu a jeho spásném plánu. Učení má vést lidi k důvěřivému a poslušnému vztahu k Bohu — ke zkušenosti víry.

Spásná víra není víra náhodná, není to jen nějaký rozumový souhlas, je to důvěra, která je zakořeněná v srdci, která se chytá Krista jako osobního spasitele s jistotou, že může spasit všechny, kteří skrze něho přicházejí k Bohu.

5. Milují jeho příchod

Kdo dostane věčnou odměnu? 2 Tim 4,8

Kristův druhý příchod dává dějinám smysl a cíl. Pozemský život není nějakým nekonečným a samoučelným koloběhem, který by podléhal vrtochům jedince anebo tajemným silám přírody. Celé lidstvo směřuje k určitému cíli — k soudu a k životu věčnému pro ty, kteří svůj život usměrnili podle Boží vůle.

V Božím království nelze protekcí získat postavení. Nemůžeme si je ani zasloužit a není ani projevem svévolného rozhodnutí. Je výsledkem charakteru. Koruna a trůn jsou znamením dosaženého stavu, jsou znamením vítězství nad sebou skrze našeho Pána Ježíše Krista.

I když na každý den žijeme plným životem, skutečná příčina a smysl života pramení z křesťanské lásky k druhému příchodu Páně. Pro opravdového křesťana je onou „blahoslavenou nadějí“.

6. Pán mne posilnil

Čím zdůvodňoval Pavel svůj pokoj a jistotu? 2 Tim 4,17.18

Pavlova důvěra byla zakotvena v Pánu, který mu vždy

byl po boku, přesto však nepohrdal zemskými prostředky, jimiž Pán konal své dílo. Když se cítíme sami, potřebujeme přátele, když je nám zima, musíme se obléci, když je nám dlouhá chvíle, potřebujeme knihu.

Jsou však chvíle, kdy nám nemohou duchovně pomoci ani ti nejlepší přátelé. Nikdo nemůže v zastoupení za jiného člověka prožít zvláštní těžké okamžiky. Vedle Pavla stál někdo tak skutečně, jako byl Pavel sám sobě. Zvědaví pozorovatelé jej však neviděli a zlomyslní pronásledovatelé nepoznali. „Pán byl se mnou“, říká Pavel.

Pavel nebyl tak naivní, aby věřil, že mu Bůh ušetří každé tělesné utrpení, ale věděl, že žádný z jeho nepřátel mu nemůže škodit trvale. V stanovený čas skončí utrpení, kterého měl rád v životě vrchovatou míru. Jaký div, že i ve stínu katova meče mohl Pavel zpívat: „Jemu sláva na věky věků. Amen.“
